

Wymagania edukacyjne na poszczególne oceny – *Opisać świat* klasa 1

Prezentowane wymagania edukacyjne są zintegrowane z planem wynikowym autorstwa Magdaleny Lotterhoff, będącym propozycją realizacji materiału zawartego w podręczniku *Opisać świat* w klasie 1. Wymagania dostosowano do sześciostopniowej skali ocen.

Numer i temat lekcji	Wymagania konieczne (ocena dopuszczająca) Uczeń potrafi:	Wymagania podstawowe (ocena dostateczna) Uczeń potrafi to, co na ocenę dopuszczającą oraz:	Wymagania rozszerzające (ocena dobra) Uczeń potrafi to, co na ocenę dostateczną oraz:	Wymagania dopełniające (ocena bardzo dobra) Uczeń potrafi to, co na ocenę dobrą oraz:	Wymagania wykraczające (ocena celująca) Uczeń: potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą oraz:
2. Starożytny fundamenty	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić pojęcia: <i>mit</i>, <i>heros</i> • określić ramy czasowe starożytności • wymienić najważniejszych bogów greckich 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienić atrybuty i domeny bogów • wyjaśnić pojęcie <i>cywilizacja</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić funkcję mitów w świecie starożytnym • wskazać najtrafniejszy synonim wyrażenia <i>starożytne fundamenty</i> i uzasadnić swój wybór 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić, dlaczego starożytni Grecy tłumaczyli zjawiska przyrodnicze, odwołując się do kwestii religijnych 	<ul style="list-style-type: none"> • samodzielnie dotrzeć do informacji na temat wybranych bóstw greckich • wskazać odpowiedniki bóstw greckich w wierzeniach rzymskich
3. Budować na skale	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić pojęcia: <i>fundament</i>, <i>Biblia</i>, <i>Ewangelia</i> • zreferować podany fragment Ewangelii 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić pojęcie: <i>parabola</i> • sformułować prawdę moralną przedstawioną we fragmentach Ewangelii 	<ul style="list-style-type: none"> • określić charakter pierwszego zdania w przytoczonym tekście • wyjaśnić pojęcie <i>fundament</i> w kontekście fragmentów Ewangelii 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawić metaforyczne znaczenie przypowieści • wyjaśnić sens słowa <i>fundament</i> w różnych kontekstach 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić funkcję wyrazów podanych w nawiasach
4. W antycznym domu	<ul style="list-style-type: none"> • zreferować treść fragmentów <i>Mitologii</i> • sporządzić plan wydarzeń 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić najważniejsze obyczaje panujące w starożytnych domach • wyjaśnić, kim była Hestia i dlaczego nie poświęcano jej osobnych świątyń • przedstawić funkcję atrium 	<ul style="list-style-type: none"> • określić, na czym polegał kult larów i penatów • wypowiedzieć się na temat funkcji domu w życiu człowieka 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić pojęcie <i>ognisko domowe</i> w różnych kontekstach • sporządzić notatkę dotyczącą kultu larów i penatów w antycznym Rzymie • opisać przestrzeń antycznego domu na podstawie materiału ilustracyjnego 	<ul style="list-style-type: none"> • odnaleźć w dowolnych źródłach informacje na temat obyczajów związanych z domem i gościnnością w obcych kulturach
5. i 6. Gościnność	<ul style="list-style-type: none"> • zreferować treść fragmentów <i>Odysei</i> • sporządzić plan 	<ul style="list-style-type: none"> • na podstawie tekstu opisać zasady gościnności panujące w starożytnej 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić celowość zastosowana w tekście synonimów imienia 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić fotos z filmu oraz rzeźbę ilustrujące fragmenty <i>Odysei</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiedzieć się na temat innych przygód Odysa opisanych przez

	<p>wydarzeń</p> <ul style="list-style-type: none"> • określić rodzaj narracji • wskazać narratora • odnaleźć przysłowia dotyczące gościnności 	<p>Grecji</p> <ul style="list-style-type: none"> • wypowiedzieć się na temat bohaterów przedstawionych we fragmentach eposu Homera • wyjaśnić, na czym polegał podstęp Odysa • wskazać cytaty potwierdzający, że Odyszeusz to najprzebiegły król grecki 	<p>Polifem</p> <ul style="list-style-type: none"> • przekształcić fragment tekstu na język współczesny • zreferować mit o wojnie trojańskiej • przytoczyć przysłowia dotyczące gościnności 	<ul style="list-style-type: none"> • zrelacjonować wizytę w wybranym domu i opisać obowiązujące w nim zasady gościnności 	<p>Homera w Odysei</p> <ul style="list-style-type: none"> • odnaleźć w wybranych źródłach informacje o zasadach gościnności obowiązujące w innych kulturach dawniej i współcześnie • stworzyć mapę podróży Odysa • porównać motyw oślepienia Polifema przez Odysa w tekście literackim i rzeźbie
7. Partenon – perła starożytnej architektury	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać na ilustracji: tympanon, fryz • zreferować najważniejsze informacje na temat Partenonu • wskazać patronkę świątyni 	<ul style="list-style-type: none"> • scharakteryzować patronkę świątyni 	<ul style="list-style-type: none"> • posługiwać się terminologią w omawianiu kompozycji budowli • wyjaśnić, na czym polega harmonia na przykładzie Partenonu • sporządzić mapę myśli zawierającą najważniejsze informacje na temat Partenonu 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienić figury geometryczne widoczne w konstrukcji budynku i wyjaśnić ich funkcję w kompozycji 	<ul style="list-style-type: none"> • odnaleźć w dowolnych źródłach informacje na temat wybranych budowli starożytnych • zaprezentować na forum klasy wybraną budowlę starożytną (grecką lub rzymską)
8. Sporządzamy notatkę	<ul style="list-style-type: none"> • wymienić etapy tworzenia notatki 	<ul style="list-style-type: none"> • stworzyć notatkę na dowolny temat według wskazówek zamieszczonych w podręczniku 	<ul style="list-style-type: none"> • stosować skróty przydatne do tworzenia notatki 	<ul style="list-style-type: none"> • przekształcić tekst ciągły w notatkę 	<ul style="list-style-type: none"> • zredagować notatkę z przeczytanej ostatnio lektury
9. Dom dzieciństwa	<ul style="list-style-type: none"> • zreferować treść wiersza • określić rodzaj liryki 	<ul style="list-style-type: none"> • określić kim jest osoba mówiąca w wierszu i do kogo się zwraca • wyjaśnić, który okres z życia człowieka przedstawia podmiot mówiący 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiedzieć się na temat postrzegania domu przez osobę mówiącą w wierszu • wskazać, czym jest szczęście dla podmiotu mówiącego • odnaleźć w wierszu fragmenty oddziałujące na zmysły 	<ul style="list-style-type: none"> • zinterpretować tytuł wiersza • opisać zmysłowy odbiór swojego domu 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić znaczenie słowa kredens na podstawie dostępnych źródeł i określić, jak się zmienił sens wyrazu od czasów Tuwima

10. Nastolatek i jego dom	<ul style="list-style-type: none"> • zreferować przeczytany fragment • określić rodzaj narracji • wskazać narratora 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiedzieć się na temat bohatera – podejmowanych przez niego działań oraz ich efektów • wymienić cechy dziennika na podstawie fragmentu książki 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić problemy nastolatków przedstawione w tekście na przykładzie głównego bohatera • przedstawić swoją opinię na temat problemów i przeżyć bohatera 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić, na czym polega komizm tekstu • opisuje wystrój swojego wymarzonego pokoju 	<ul style="list-style-type: none"> • opisać tydzień ze swojego życia formie dziennika lub bloga
11. Dom wiecznego wędrowca	<ul style="list-style-type: none"> • wymienić cechy reportażu • przedstawić tematykę fragmentów reportażu Ryszarda Kapuścińskiego 	<ul style="list-style-type: none"> • określić, jak się czują Afrykańczycy podczas podróży • wyjaśnić, dlaczego według autora reportażu mieszkańcy Czarnego Łądu są wiecznymi wędrowcami • wymienić pozytywne i negatywne strony tego, że Afrykańczycy żyli w małych skupiskach ludzkich • wskazać, w czym Kapuściński upatruje różnic dzielących kulturę europejską od afrykańskiej • utworzyć nazwy zawodów męskiego i damskiego od rzeczownika <i>reportaż</i>, a następnie zastosować je w zdaniu 	<ul style="list-style-type: none"> • wytłumaczyć, jak w Afryce jest rozumiane pojęcie domu i dlaczego • uzasadnić, że omawiany tekst ma cechy reportażu • zapisać informacje na temat Afryki zawarte w tekście Kapuścińskiego 	<ul style="list-style-type: none"> • wziąć udział w dyskusji dotyczącej tego, czy w obcym miejscu można poczuć się jak w domu • przedstawić związek znaczenia słowa <i>heban</i> z treścią fragmentów książki Kapuścińskiego • scharakteryzować styl, jakim zostały napisane przytoczone fragmenty Hebanu 	<ul style="list-style-type: none"> • odnaleźć w dowolnych źródłach informacje na temat tworzenia domu w miejscach, gdzie panuje surowy klimat i zaprezentować je na forum klasy
12. Gdy trzeba wyruszyć w drogę	<ul style="list-style-type: none"> • zrelacjonować treść fragmentu • określić typ narracji • identyfikować narratora na podstawie analizy form czasowników 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić świat przedstawiony fragmentów • wskazać cechy świadczące o tym, że podany fragment należy 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiedzieć się na temat bohaterów, występujących we fragmentach książki, ich decyzji i motywacji • podać znaczenie 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawić własne refleksje na temat postrzegania domu z perspektywy podróży 	<ul style="list-style-type: none"> • zredagować pytania do rozmowy z Frodem • omówić znane sobie teksty kultury należące do fantastyki (literatura, film, komiks)

	zastosowanych w przytoczonych fragmentach książki	do literatury fantastycznej	frazeologizmu: <i>strzyc uszami</i> i zastosować ten związek w zdaniu		<ul style="list-style-type: none"> • zaprezentować swoje zdanie na temat fantastyki
13. Świat naszym domem	<ul style="list-style-type: none"> • zrelacjonować treść wiersza • zidentyfikować adresata wiersza 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić, do czego podmiot mówiący namawia odbiorców • sformułować własnymi słowami przesłanie wiersza 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać metafory zastosowane w wierszu i odczytać ich sens • zinterpretować tytuł utworu, wykorzystując informacje zawarte w przypisie 	<ul style="list-style-type: none"> • wyrazić swoją opinię na temat przesłania wiersza • określić funkcję zastosowania wskazanych form trybu czasownika • przedstawić swoje stanowisko dotyczące stwierdzenia, że domem człowieka jest cały świat 	<ul style="list-style-type: none"> • przygotować prezentację o Edwardzie Stachurze • wskazać powiązania pomiędzy biografia poety a przesłaniem wiersza
14. Dom artysty	<ul style="list-style-type: none"> • zaprezentować sylwetkę Ełgara Kereta na podstawie fragmentu wywiadu 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić, na czym polega wyjątkowość stworzonego przez Kereta domu 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiedzieć się na temat potencjalnych mieszkańców domu • podać znaczenie frazeologizmu <i>otwarty człowiek</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • zinterpretować wskazaną wypowiedź dziennikarki • wytłumaczyć, jak można rozumieć sen Kereta • wypowiedzieć się na temat wnętrza domu Kereta ukazanego na fotografii 	<ul style="list-style-type: none"> • zgromadzić informacje na temat dziwnych domów z dowolnych źródeł
15. Język a inne sposoby komunikacji	<ul style="list-style-type: none"> • objaśnić schemat komunikacyjny 	<ul style="list-style-type: none"> • odczytać znaki niewerbalne • podać przykłady komunikacji niewerbalnej 	<ul style="list-style-type: none"> • dostrzec zależność pomiędzy formą komunikatu a pozostałymi elementami schematu komunikacyjnego 	<ul style="list-style-type: none"> • objaśnić zależność pomiędzy formą komunikatu a pozostałymi elementami schematu komunikacyjnego 	<ul style="list-style-type: none"> • podać przykłady nieporozumień komunikacyjnych i wyjaśnić ich istotę
16. i 17. Czasownik	<ul style="list-style-type: none"> • odróżnić formy nieosobowe czasownika od osobowych 	<ul style="list-style-type: none"> • określić formy gramatyczne czasownika z pomocą nauczyciela • uzupełnić zdania czasownikami w odpowiedniej formie 	<ul style="list-style-type: none"> • zredagować zdania z nieosobowymi formami czasownika zakończonymi na <i>-no</i>, <i>-to</i> • przekształcić zdania, używając właściwej formy czasownika 	<ul style="list-style-type: none"> • samodzielnie określić formy gramatyczne czasownika • odmienić czasowniki kłopotliwe 	<ul style="list-style-type: none"> • przeredagować instrukcję, w której wykorzystuje czasowniki w trybie rozkazującym • sporządzić notatkę z zastosowaniem nieosobowych form czasownika
18. Podsumowanie wiadomości	<ul style="list-style-type: none"> • odtworzyć najważniejsze fakty, sądy i opinie • posługiwać się terminami i pojęciami: <i>starożytność</i>, <i>bogowie</i> i 	<ul style="list-style-type: none"> • wykorzystać najważniejsze konteksty 	<ul style="list-style-type: none"> • wyciągać wnioski • określić własne stanowisko 	<ul style="list-style-type: none"> • poprawnie interpretować wymagany materiał • właściwie argumentować • uogólniać, 	<ul style="list-style-type: none"> • wykorzystywać bogate konteksty • formułować i rozwiązywać problemy badawcze

	<p><i>herosi, antyczne eposy, Stary i Nowy Testament, przypowieść, mit, narrator, narracja pierwszoosobowa, narracja trzecioosobowa, podmiot literacki, adresat liryczny, świat przedstawiony, metafora, dziennik, reportaż, wywiad, komunikacja językowa, znaki niewerbalne, czasownik osobowy, czasownik nieosobowy, aspekt</i></p>			podsumowywać i porównywać	
19. Człowiek miłosierny	<ul style="list-style-type: none"> • referuje treść fragmentów Ewangelii • opisać osoby biorące udział w wydarzeniach 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić, kim byli Samarytanie 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiedzieć się na temat przyczyn nieudzielenia pomocy uszkodowanemu • sformułować przesłanie przypowieści 	<ul style="list-style-type: none"> • zabrać głos w dyskusji, czy łatwo jest być dobrym • napisać tekst, w którym opowie historię pobitego człowieka z perspektywy Samarytanina 	<ul style="list-style-type: none"> • podjąć dyskusję na temat miłosierdzia we współczesnym świecie • podać przykłady z innych tekstów kultury poruszających kwestię miłosierdzia
20. Średniowieczne ideały	<ul style="list-style-type: none"> • wymienić najpopularniejsze wzorce osobowe epoki 	<ul style="list-style-type: none"> • opisać najpopularniejsze wzorce ideowe epoki • określić, co było podstawą światopoglądu ludzi średniowiecza 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawić hierarchię obowiązującą w zaświatach i świecie doczesnym • wyjaśnić, dlaczego średniowieczne budowle sakralne były wysokie i strzeliste 	<ul style="list-style-type: none"> • ocenić, który ze średniowiecznych wzorców osobowych jest do dzisiaj aktualny • wyjaśnić, co oznacza określenie <i>wzorzec osobowy</i> na podstawie tekstu i dostępnych źródeł wiedzy 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić styl gotycki i zaprezentować jego cechy na przykładach (np. materiale ilustracyjnym z podręcznika)
21. Dobry król	<ul style="list-style-type: none"> • zreferować treść fragmentu • przytoczyć określenia, które stosuje narrator do opisu rządów Kazimierza Wielkiego • wskazać najważniejsze dokonania Kazimierza 	<ul style="list-style-type: none"> • zaprezentować sylwetkę władcy wyłaniającą się z fragmentu • wymienić określenia, które w średniowieczu pełniły funkcję nazwisk 	<ul style="list-style-type: none"> • podać cechy idealnego władcy • ułożyć pytania do akapitów 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiedzieć się na temat rzetelności tekstu • wyjaśnić, dlaczego autor porównał Kazimierza Wielkiego do biblijnego króla i jaki cel dzięki temu porównaniu osiągnął 	<ul style="list-style-type: none"> • odnaleźć w dowolnych źródłach informacje na temat wybranego króla Polski i zaprezentować jego sylwetkę • uzupełnić wiadomości dotyczące cech idealnego władcy o informacje

	Wielkiego opisane we fragmentach kroniki				uzyskane z analizy portretu Kazimierza Wielkiego
22. i 23. Ideał rycerza	<ul style="list-style-type: none"> • zreferować treść fragmentów utworu • zaprezentować sylwetkę głównego bohatera 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienić wartości ważne dla Rolanda • opisać pozostałych bohaterów pojawiających się we fragmencie • omówić przygotowania Rolanda do śmierci 	<ul style="list-style-type: none"> • podać synonimy wyrazu <i>bohaterski</i> i użyć go w zdaniach • przytoczyć przykłady związków frazeologicznych lub przysłów z wyrazami <i>rękawica, miecz</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawić swoją opinię na temat Rolanda • wskazać nierealistyczne elementy pojawiające się we fragmentach i określić ich funkcję 	<ul style="list-style-type: none"> • przygotować wystąpienie na temat kodeksu rycerskiego na podstawie dowolnie wybranych źródeł • podjąć dyskusję dotyczącą możliwości funkcjonowania kodeksu rycerskiego współcześnie • zaprezentować sylwetki bohaterów z filmów, książek i komiksów fantasy, wzorowane na średniowiecznych rycerzach • porównać Rolanda z superbohaterami funkcjonującymi we współczesnej kulturze popularnej • analizować średniowieczny sposób ukazania rycerza na rycinie
24. Świętość i pokora	<ul style="list-style-type: none"> • streścić zamieszczony fragment <i>Kwiatków św. Franciszka z Asyżu</i> • określić narratora tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> • określić stosunek narratora do opisywanych postaci • wyjaśnić, dlaczego narrator nazywa Macieja z Marignano bratem • wymienić cechy świętego 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawić intencję Macieja, kiedy zadawał pytanie św. Franciszkowi oraz naukę udzieloną przez świętego • wyjaśnić zasadę pisowni zaimka <i>Niego</i> wielką literą 	<ul style="list-style-type: none"> • wziąć udział w dyskusji na temat wyrzeczeń, których wymaga życie świętego 	<ul style="list-style-type: none"> • zaprezentować życie wybranego współczesnego świętego • wypisać z tekstu zwroty charakterystyczne dla języka biblijnego i wyjaśnić ich znaczenie • analizować średniowieczny sposób ukazania świętego na fresku
25. Średniowieczny obraz	<ul style="list-style-type: none"> • opisać kompozycję 	<ul style="list-style-type: none"> • określić, do jakich 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić symbolikę 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić symbolikę 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić zastosowanie

	obrazu z podziałem na plany • wyjaśnić pojęcie <i>perspektywa</i>	wzorów odwołuje się dzieło	barw umieszczonych na obrazie • wypowiedzieć się na temat średniowiecznych ideałów zaprezentowanych na obrazie	plótna	perspektywy na obrazie
26. Jak sporządzić opis?	• wskazać elementy, jakie powinien zawierać opis przedmiotu, postaci, krajobrazu	• porządkować informacje, aby utworzyć opisu przedmiotu • zastępować powtarzające się słowa synonimami	• posługiwać się odpowiednim słownictwem, sporządzając opis przedmiotu, postaci, krajobrazu • odnaleźć antonimy • zastępować powtarzające się słowa synonimami	• uporządkować informacje, aby stworzyć opis przedmiotu • sporządzić samodzielnie opis krajobrazu	• redagować opis fikcyjnego krajobrazu
27. Współczesny przywódca	• zreferować fragment tekstu • wymienić cechy charakteru Steve'a Jobsa • wyjaśnić pojęcie <i>lider</i>	• wyjaśnić znaczenie sformułowania <i>geniusz czarodziejski</i> • omówić stosunek narratora do prezentowanej postaci • podać znaczenie frazeologizmu <i>czytać w ludziach</i>	• wypowiedzieć się na temat przedstawionych w tekście metod pracy stosownych przez Jobsa	• wskazać najważniejsze, we własnym mniemaniu, cechy lidera • określić styl tekstu na podstawie podanych przymiotników	• stworzyć dłuższą pracę pisemną charakteryzującą wybitnego współczesnego lidera
28. Władcy wyobraźni	• przedstawić sytuację liryczną	• wypowiedzieć się na temat podmiotu mówiącego • określić na czym polega radość pisania	• wskazać i wyjaśnić metafory w wierszu • zinterpretować treść wiersza • wyjaśnić znaczenie tytułu utworu • stworzyć formy czasownika od wyrazów użytych w tytule wiersza	• wypowiedzieć się na temat roli wyobraźni w życiu	• zredagować krótki opis fikcyjnego, wymyślnego przez siebie, świata
29. Współcześni rycerze	• wskazać zdania informujące o miejscu wydarzeń opisanych w artykule	• przedstawić atmosferę panującą w polskiej bazie przed atakiem talibów • wyjaśnić znaczenie	• porównać współczesnych żołnierzy ze średniowiecznym rycerstwem	• wypowiedzieć się na temat znaczenia pojęcia <i>bohaterstwo</i> w kontekście fragmentów artykułu	• podjąć dyskusję na temat pojmowania bohaterstwa we współczesnym świecie

	<ul style="list-style-type: none"> • opisać wygląd rebeliantów w momencie ataku • odnaleźć w tekście przykłady języka żołnierzy 	określeń: <i>rebelianci, talibowie</i>	<ul style="list-style-type: none"> • zaprezentować przeżycia jednego z bohaterów tekstu Anity Czupryn • przygotować notatkę o współczesnym człowieku (żołnierzu lub cywilu), który zasługuje na miano bohatera 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić przyczynę nagromadzenia w tekście czasowników i krótkich zdań pojedynczych • wypowiedzieć się na temat przyczyn i sposobu przeprowadzania ataków terrorystycznych na świecie 	
30. i 31. Świętość codzienna	<ul style="list-style-type: none"> • określić adresata lirycznego i osobę mówiącą w utworze • wyjaśnić, do czego przyznaje się w wierszu nadawca wypowiedzi • zacytować fragment, w którym Oskar mówi o tym, czym – jego zdaniem – zajmują się wolontariusze 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić sens słów: <i>serce mam byle jakie</i> • scharakteryzować relację chłopca z jego opiekunką • stworzyć notatkę na temat zalet wolontariatu 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać metafory i apostrofy oraz wyjaśnić ich znaczenie • określić motywację Róży, kiedy opowiada Oskarowi różne historie • wskazać, które cechy świętego można dostrzec w postępowaniu Róży i Oskara • wytłumaczyć, z jakiego powodu wszyscy w szpitalu zaczęli traktować Oskara inaczej • przygotować i przeprowadzić ankietę na temat świętości współcześnie • scharakteryzować w kilku słowach styl wiersza • podać dwa synonimy słowa <i>podważać</i> i ułożyć z nimi zdania 	<ul style="list-style-type: none"> • zinterpretować wymowę wiersza • scharakteryzować styl wiersza • wziąć udział w dyskusji inspirowanej wypowiedzią bohatera, że <i>pisanie to bzdura, odchylka, bezsens, jaja. To lipa</i> • wyjaśnić, jaki efekt daje stworzenie powieści w formie listów 	<ul style="list-style-type: none"> • podjąć dyskusję na temat wad i zalet pokory we współczesnym świecie • opisać postawę św. Franciszka na podstawie różnych źródeł informacji • wypowiedzieć się na temat etyczności kłamstwa zależnie od sytuacji w kontekście fragmentu powieści • zgromadzić informacje dotyczące działalności lokalnego ośrodka wolontariatu i pracy wolontariusza
32. Funkcje wypowiedzi	<ul style="list-style-type: none"> • wymienić cechy różnych funkcji wypowiedzi 	<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznać funkcje wypowiedzi w podanych tekstach 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać sytuacje, w których dominują poszczególne funkcje wypowiedzi 	<ul style="list-style-type: none"> • zredagować krótkie teksty, w których dominują poszczególne funkcje 	<ul style="list-style-type: none"> • stworzyć różne wersje jednego tekstu – w każdej z nich dominuje inna funkcja wypowiedzi • zredagować jeden tekst, w który realizuje wszystkie poznane

					funkcje wypowiedzi
33. Strona czynna i bierna czasownika	<ul style="list-style-type: none"> odróżnić czasowniki przechodnie od nieprzechodnich 	<ul style="list-style-type: none"> wskazać w jakich okolicznościach używamy strony biernej 	<ul style="list-style-type: none"> podać przykłady wypowiedzi, w których najważniejszą rolę odgrywa wykonawca czynności oraz te, w których najistotniejszy jest jej obiekt 	<ul style="list-style-type: none"> przekształcać zdania ze strony czynnej na bierną, aby uniknąć dwuznaczności wypowiedzi 	<ul style="list-style-type: none"> odnaleźć w tekście czasowniki w stronie biernej i wyjaśnić, w jakim celu zostały użyte użyć strony biernej w tekstach oficjalnych, np. w stylu urzędowym
34. Podsumowanie wiadomości	<ul style="list-style-type: none"> odtworzyć najważniejsze fakty, sądy i opinie posługiwać się terminami i pojęciami: <i>średniowiecze, wzorce osobowe, hierarchiczny porządek rzeczywistości, piramida społeczna, styl gotycki, epos rycerski, pytanie retoryczne, apostrofa, funkcja informatywna, funkcja perswazyjna, funkcja ekspresywna, funkcja fatyczna, strona czynna czasownika, czasowniki przechodnie, strona bierna czasownika, czasowniki nieprzechodnie</i> 	<ul style="list-style-type: none"> wykorzystać najważniejsze konteksty 	<ul style="list-style-type: none"> wyciągać wnioski określać własne stanowisko 	<ul style="list-style-type: none"> poprawnie interpretować wymagany materiał właściwie argumentować uogólniać, podsumowywać i porównywać 	<ul style="list-style-type: none"> wykorzystywać bogate konteksty formułować i rozwiązywać problemy badawcze
35. Wesoły bożek	<ul style="list-style-type: none"> zreferować treść fragmentu opisać, jak wyglądał kaduceusz i wytłumaczyć, do czego służył stworzyć formy bezokolicznika podanych czasowników 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnić w jaki sposób Hermes wszedł w posiadanie swojego atrybutu scharakteryzować Hermesa 	<ul style="list-style-type: none"> stworzyć samodzielną notatkę na temat Hermesa tworzyć formy bezokolicznika podanych czasowników scharakteryzować mediatora sporu 	<ul style="list-style-type: none"> zająć stanowisko w rozmowie na temat znaczenia frazeologizmu <i>cieszyć się życiem</i> analizować sposób, w jaki został ukazany Hermes na obrazie 	<ul style="list-style-type: none"> zredagować wypowiedź opisującą daną postać (rzeczywistą bądź fikcyjną), która, podobnie jak Hermes, potrafi wprowadzić otoczenie w pogodny nastrój
36. Renesansowa radość życia	<ul style="list-style-type: none"> podać informacje na temat renesansu na podstawie przeczytanego 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnić, dlaczego omawiany okres nazywa się odrodzeniem 	<ul style="list-style-type: none"> zinterpretować odrodzeniowe hasło: <i>Człowiekiem jestem i nic</i> 	<ul style="list-style-type: none"> wypowiedzieć się na temat znaczenia podróży w życiu człowieka 	<ul style="list-style-type: none"> opisać obraz Botticellego <i>Narodziny Wenus</i> i wskazać jego związki z

	<p>tekstu</p> <ul style="list-style-type: none"> • scharakteryzować człowieka renesansu 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić zasadę pisowni wyrazu <i>Ziemia</i> wielką literą 	<p><i>co ludzkie nie jest mi obce</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • sformułować zasadę pisowni określeń typu <i>szlachcic ziemianin</i> 		<p>epoką</p>
<p>37. i 38. Przepis na szczęście – fraszki Jana Kochanowskiego</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić pojęcia: <i>fraszka</i>, <i>archaizm</i> • wskazać adresata lirycznego utworu <i>Na lipę</i> • określić, co składa się na szczęśliwe życie w myśl tekstu <i>Na dom w Czarnolesie</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiedzieć się na temat podmiotu mówiącego w wierszu <i>Na lipę</i> i wyrażanych przez niego poglądów • wyjaśnić, co podmiot mówiący fraszki <i>Na dom w Czarnolesie</i> nazywa swoją pracą • przytoczyć archaizmy z fraszek i przetłumaczyć je na język współczesny • omówić cechy gatunkowe fraszki 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawić funkcję apostrofy we fraszce <i>Na lipę</i> • scharakteryzować stosunek Kochanowskiego do natury na podstawie wiersza <i>Na lipę</i> • opisać na podstawie fraszki <i>Na zachowanie</i> życie człowieka, który nie ma żadnych przyjaciół • podać przysłowia o przyjaźni i wybrać najtrafniejsze 	<ul style="list-style-type: none"> • odczytać przesłanie fraszek • podać przepis na szczęśliwe życie w kontekście analizowanych utworów • przedstawić światopogląd renesansu w analizowanych fraszkach • przeanalizować, w jaki sposób przysłowia zostały przedstawione na obrazie Pietera Bruegla <i>Przysłowia niderlandzkie</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać związki pomiędzy treścią omawianych utworów a biografią Jana Kochanowskiego • podjąć dyskusję dotyczącą kwestii: „być czy mieć” • rozwinąć w wypracowaniu liczącym ok. 200 słów myśl zawartą w ostatnim wersie fraszki <i>Na zachowanie</i>
<p>39. Rola zabawy w życiu człowieka</p>	<ul style="list-style-type: none"> • stworzyć plan wydarzeń opisanych we fraszce <i>O doktorze Hiszpanie</i> • wskazać archaizmy i przetłumaczyć je na język współczesny 	<ul style="list-style-type: none"> • przytoczyć wszystkie fragmenty, w których podmiot mówiący utworu <i>O doktorze Hiszpanie</i> relacjonuje i komentuje wydarzenia oraz określić jego stosunek do bohaterów przedstawionej historyjki • wymienić cechy charakteru tytułowego bohatera fraszki <i>O doktorze Hiszpanie</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • nazwać typ wiersza (wiersz sylabiczny) • omówić funkcję cudzysłowów w utworze • wyjaśnić, co otrzymuje od Hanny podmiot mówiący, a o co ją prosi • przełożyć fraszkę <i>Do Hanny</i> na współczesną polszczyznę 	<ul style="list-style-type: none"> • określić na podstawie poznanych fraszek, co według Jana Kochanowskiego może być źródłem radości życia • określić charakter omawianych utworów 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienić rady dla czytelników bloga, jak być szczęśliwym • omówić wybrany tekst kultury, w którym ważną rolę odgrywa zabawa • zapisać treść wiersza <i>Do Hanny</i> za pomocą współczesnego słownictwa w stylu młodzieżowym, potocznym, poetyckim i oficjalnym
<p>40. i 41. Omawiamy dzieło sztuki</p>	<ul style="list-style-type: none"> • zaprezentować tematykę obrazu <i>Zabawy dziecięce</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić kompozycję i kolorystykę obrazu • przedstawić bliżej wybrane sceny ukazane na obrazie 	<ul style="list-style-type: none"> • posługiwać się właściwą terminologią przy opisywaniu dzieła sztuki 	<ul style="list-style-type: none"> • wygłosić swoją opinię na temat obrazu 	<ul style="list-style-type: none"> • zidentyfikować zabawy ukazane przez malarza i ocenić, które z nich przetrwały do czasów współczesnych
<p>42. Jak opisać dzieło sztuki?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • określić kompozycję i temat dzieła sztuki 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić kolorystykę i nastrój dzieła sztuki • wskazać jeden z 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić symbolikę dzieła sztuki 	<ul style="list-style-type: none"> • zastosować porządek w opisie dzieła sztuki (dzieli opis na wstęp, rozwinięcie 	<ul style="list-style-type: none"> • określić wpływ kolorystyki na odbiór obrazu

		kontekstów • wykorzystywać przydatne słownictwo		i zakończenie) • omówić wszystkie konteksty	
43. Czym jest szczęście?	• czytać ze zrozumieniem fragmenty wywodu filozoficznego	• określić, jak autor wywodu rozumie pojęcie szczęścia • podzielić fragment wywodu na części tematyczne	• wytłumaczyć, dlaczego człowiekowi w życiu potrzebne są różne <i>braki</i> • wyjaśnić, z jakiego powodu ludzie nie potrafią cały czas odczuwać radości z życia	• podać własną interpretację wskazanej maksymy • stworzyć mapę myśli, dotyczącą pojęcia <i>szczęścia</i> • wyrazić własną opinię na temat odczuwania szczęścia • przytoczyć porównanie użyte przez autora, aby pokazać, że szczęście nie polega na ciągłej świadomości zadowolenia z życia	• stworzyć definicję szczęścia do internetowego słownika pojęć filozoficznych • ułożyć pytania do wywiadu z autorem tekstu na temat szczęścia • określić funkcję średnika w wypowiedzeniu
44. Przyroda i radość	• podzielić wiersz <i>Dal</i> na dwie części tematyczne • określić, czego nie odczuwa osoba mówiąca w wierszu Czesława Miłosza • wskazać fragmenty utworu Tadeusza Różewicza, które mogą się odnosić do doświadczeń wojennych	• zdefiniować szczęście w rozumieniu osoby mówiącej • przedstawić własne wrażenia w trakcie wykonywania drobnych codziennych czynności, które przynoszą szczęście • podać skojarzenia, z którymi wiąże się sformułowanie <i>niebieskie morze i żagle</i> • zaprezentować własne wrażenia z lektury wiersza <i>Jak dobrze</i>	• wyjaśnić, jakie znaczenie dla wymowy utworu może mieć to, że w zakończeniu podmiot mówiący wiersza <i>Dar</i> przyjmuje postawę wyprostowaną • zinterpretować tytułowy <i>dar</i> • scharakteryzować nastrój utworu Różewicza • sformułować zasadę pisowni <i>nie z</i> czasownikami	• wypowiedzieć swoją opinię na temat szczęścia w kontekście omawianych utworów • zredagować e-mail, którego celem jest poprawa nastroju adresata wiadomości	• ułożyć wypowiedź o charakterze perswazyjnym dotycząca tego, że należy dbać o środowisko naturalne • omówić język utworów Miłosza i Różewicza • wziąć udział w dyskusji na temat uniwersalnej wymowy wiersza Różewicza
45. Chwytaj dzień	• zreferować fragmenty powieści • przytoczyć argumenty wysuwane przez postacie	• opisać świat przedstawiony • scharakteryzować bohaterów tekstu • nazwać typ narracji występujący we	• omówić nastroje uczniów po wejściu do klasy • określić stosunek uczniów do zajęć języka angielskiego	• odczytać przesłanie prowadzonej przez nauczyciela lekcji	• opisać przeżycia wewnętrzne wybranego uczestnika lekcji • napisać pracę zatytułowaną: „Jak należy żyć, aby uczynić swoje

		fragmentcie	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić, w jaki sposób zacytowany na lekcji wiersz łączy się z łacińską sentencją • wymienić kilka cech metody nauczania zastosowanej w czasie lekcji przez Keatinga 		<p>życie niezwykłym?”</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić jakie rodzaje zdań (oznajmujące, rozkazujące czy pytające) występują w przemowie nauczyciela do uczniów w Sali Reprezentacyjnej i dlaczego Keating zastosował właśnie takie konstrukcje
46. Odwaga a szczęście	<ul style="list-style-type: none"> • zreferować treść fragmentów książki • podać przyczynę sporu pomiędzy koleżankami • przytoczyć argumenty, wysuwane przez postacie 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić, która z dziewcząt zmieniła zdanie i dlaczego • scharakteryzować każdą z bohaterek 	<ul style="list-style-type: none"> • odczytać znaczenie wskazanego w wypowiedzeniu związku frazeologicznego 	<ul style="list-style-type: none"> • wyrazić swoją opinię na temat sporu zaprezentowanego we fragmencie 	<ul style="list-style-type: none"> • napisać pracę, w której odpowiada na pytanie: „Co daje Ci prawdziwą radość – marzenia czy działanie?”
47. Intencja wypowiedzi	<ul style="list-style-type: none"> • podporządkować wypowiedzi do odpowiednich sytuacji 	<ul style="list-style-type: none"> • określić intencje podanych wypowiedzi • dopasować mowę ciała i ton głosu do intencji 	<ul style="list-style-type: none"> • stworzyć wypowiedzi odzwierciedlające odpowiednie intencje • odnaleźć teksty zawierające konkretne intencje 	<ul style="list-style-type: none"> • przekształcić tekst z aprobowanego na krytyczny 	<ul style="list-style-type: none"> • wziąć udział w dramie demonstrującej różne intencje wypowiedzi • zaprezentować tekst w sposób niezgodny z jego intencją
48. Imiesłowy	<ul style="list-style-type: none"> • wyróżnić poszczególne typy imiesłowów • odmienić imiesłowy przymiotnikowe 	<ul style="list-style-type: none"> • utworzyć imiesłowy od podanych czasowników • wskazać imiesłowy w tekście 	<ul style="list-style-type: none"> • przekształcić wypowiedzenia podrzędne w imiesłowowe równoważniki zdań 	<ul style="list-style-type: none"> • poprawić błędy związane z użyciem imiesłowów 	<ul style="list-style-type: none"> • zredagować tekst z użyciem wszystkich rodzajów imiesłowów
49. Podsumowanie wiadomości	<ul style="list-style-type: none"> • odtworzyć najważniejsze fakty, sądy i opinie • posługiwać się terminami: <i>renesans</i>, <i>szlachcic ziemianin</i>, <i>humanista</i>, <i>humanizm</i>, <i>harmonia</i>, <i>fraszka</i>, <i>archaizm</i>, <i>wiersz sylabiczny</i>, <i>intencje wypowiedzi</i>, <i>imiesłów przymiotnikowy czynny</i>, <i>imiesłów przymiotnikowy bierny</i>, <i>imiesłów</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • wykorzystać najważniejsze konteksty 	<ul style="list-style-type: none"> • wyciągać wnioski • określać własne stanowisko 	<ul style="list-style-type: none"> • poprawnie interpretować wymagany materiał • właściwie argumentować • uogólniać, podsumowywać i porównywać 	<ul style="list-style-type: none"> • wykorzystywać bogate konteksty • formułować i rozwiązywać problemy badawcze

	<i>prysłóvkowy współczesny, imiesłów prysłóvkowy uprzedni</i>				
50. Niepokój i strach	<ul style="list-style-type: none"> wypowiedzieć się na temat okoliczności i przyczyn odczuwania niepokoju oraz strachu 	<ul style="list-style-type: none"> scharakteryzować dwie grupy ludzki opisane we fragmentach Księgi Mądrości 	<ul style="list-style-type: none"> omówić symbolikę światła i ciemności 	<ul style="list-style-type: none"> odnieść rzeczywistość opisaną we fragmencie Biblii do świata współczesnego 	<ul style="list-style-type: none"> omówić fresk <i>Sąd Ostateczny</i> w kontekście zagadnień niepokoju i strachu
51. Skąd ten lęk?	<ul style="list-style-type: none"> określić, jakie nastroje zaczęły w końcu XVI w. zastępować renesansowy optymizm i wyjaśnić dlaczego 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawić, z czego wynikał barokowy obraz rzeczywistości wskazać, z jakimi kwestiami musiał się zmierzyć człowiek baroku 	<ul style="list-style-type: none"> podać, do której epoki nawiązują barokowi twórcy i jakie elementy z niej przejęli opisać wnętrze barokowego kościoła i wyjaśnić znaczenie umieszczonych w nim elementów 	<ul style="list-style-type: none"> omówić środki, za pomocą których barokowi artyści wyrażali niepokój epoki zinterpretować myśl Koheleta: <i>Marność nad marnościami – wszystko marność</i> 	<ul style="list-style-type: none"> zabrać głos w dyskusji na temat aktualności dylematów człowieka baroku w świecie współczesnym omówić barokową rzeźbę na przykładzie fontanny di Trevi
52. i 53. Świat marności	<ul style="list-style-type: none"> określić tematykę wiersza Daniela Naborowskiego wskazać, do jakiego dzieła nawiązuje wiersz <i>Marność</i> zidentyfikować adresata wiersza Johna Donne'a 	<ul style="list-style-type: none"> wymienić elementy, które pomiot mówiący określa mianem marności scharakteryzować śmierć 	<ul style="list-style-type: none"> zinterpretować puentę omówić przesłanie wiersza umiejszcować przerwę w wierszu i określić jej funkcję objaśnić koncept zastosowany w wierszu 	<ul style="list-style-type: none"> wyrazić swoją opinię na temat przesłania wiersza wyjaśnić, czego lęka się współczesny człowiek i co jest powodem tych obaw sformułować na podstawie wiersza dwie rady, które Daniel Naborowski skierowałby do współczesnych wypowiedzieć się na temat nastroju i charakteru utworu Donne'a 	<ul style="list-style-type: none"> napisać pracę: „Współczesny świat to królestwo wartości pozornych, czy też przeciwnie – można w nim znaleźć to, co trwałe i nieprzemijające?” podać przykłady wizerunku śmierci we współczesnej kulturze masowej omówić obraz Pietera Claesza w kontekście wierszy Naborowskiego i Donne'a
54. Sztuka baroku	<ul style="list-style-type: none"> wymienić elementy znajdujące się na obrazie 	<ul style="list-style-type: none"> wytłumaczyć i zinterpretować tytuł wiersza 	<ul style="list-style-type: none"> omówić funkcje kontrastu świetlnego wyjaśnić symbolikę obrazu wskazać powiązania wiersza ze światopoglądem epoki 	<ul style="list-style-type: none"> podzielić się swoimi wrażeniami na temat omawianego tekstu kultury wyrazić swoją opinię o obrazie 	<ul style="list-style-type: none"> samodzielnie stworzyć opis dzieła według podanego wzoru

<p>55. Opis przeżyć wewnętrznych</p>	<ul style="list-style-type: none"> wymienić elementy składające się na opis przeżyć wewnętrznych 	<ul style="list-style-type: none"> zastosować słownictwo przydatne do tworzenia opisu przeżyć wewnętrznych zaszeregować słowa nazywające emocje według stopnia ich natężenia 	<ul style="list-style-type: none"> opisać uczucia postaci przedstawionych na ilustracjach właściwie uzupełnić związki frazeologiczne nazywające emocje dopasować frazeologizmy do odpowiednich sytuacji 	<ul style="list-style-type: none"> opisać uczucia i stany wewnętrzne bohaterów podanej sytuacji 	<ul style="list-style-type: none"> stworzyć opisy przeżyć wewnętrznych różnych osób w zależności od sytuacji
<p>56. Straszny sen – proza Andrzeja Sapkowskiego</p>	<ul style="list-style-type: none"> wskazać miejsce rozgrywania się akcji przytoczonych fragmentów 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnić symbolikę strojów określić, pod jaką postacią został ukazany strach bohaterki zinterpretować głosowo fragment tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> odczytać emocje głównej bohaterki fragmentów książki nazwać emocje towarzyszące bohaterce i je zaszeregować je według stopnia nasilenia wyjaśnić przyczyny snu postaci 	<ul style="list-style-type: none"> analizować elementy kształtujące nastrój grozy (wygląd atakujących, opisy walki, reakcja Ciri, powtórzenia) wymienić zabiegi językowe, które nadają opisowi akcji dynamiczność omówić nawiązania do realiów średniowiecznych we fragmencie 	<ul style="list-style-type: none"> wziąć udział w dyskusji dotyczącej słuszności poglądu, że w snach ujawnia się często to, o czym nie chcemy myśleć i pamiętać przygotować prezentację pokazującą, że literatura fantasy często korzysta z dorobku minionych epok
<p>57. Wiara a lęk</p>	<ul style="list-style-type: none"> wskazać adresata wiersza zreferować treść wiersza 	<ul style="list-style-type: none"> wypowiedzieć się na temat podmiotu lirycznego podać słowa kluczowe wyjaśnić, co podmiot mówiący uważa za niepodważalne i pewne 	<ul style="list-style-type: none"> zinterpretować sens sformułowania: <i>nurt mijania jest też nurtem wzbierania</i> określić nastrój utworu wytłumaczyć znaczenie sformułowania <i>w proch się obrócisz</i> 	<ul style="list-style-type: none"> rozważyć kwestie, czy podmiot mówiący odczuwa strach i co jest celem życia człowieka zinterpretować przesłanie wiersza 	<ul style="list-style-type: none"> sformułować odpowiedź na dwa ostatnie pytania postawione w wierszu, odwołując się do znanych sobie tekstów kultury napisać pracę wyjaśniającą, dlaczego śmierć jako coś nieuniknionego wciąż budzi lęk
<p>58. Jak wygląda strach?</p>	<ul style="list-style-type: none"> zreferować fragment powieści wymienić momenty, w których pojawia się Zwierzoczkoupiór 	<ul style="list-style-type: none"> scharakteryzować Zwierzoczkoupióra podzielić tekst na części i je streścić określić tematykę podanych fragmentów stworzyć w grupie pracę plastyczną ukazującą 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnić, dlaczego nikt nie widział tajemniczego stwora opisanego w książce wskazać w ostatnim akapicie zdanie, które uważa za najistotniejsze, zawierające główną myśl 	<ul style="list-style-type: none"> stworzyć w formie pisemnej opis przeżyć wewnętrznych osoby, którą zaatakował Zwierzoczkoupiór zgrupować informacje na temat powieści <i>Zwierzoczkoupiór</i> 	<ul style="list-style-type: none"> stworzyć neologizmy opisujące wybrane zagadnienia

		Zwierzoczekoupiora	zakończenia		
59. i 60. W obliczu śmierci	<ul style="list-style-type: none"> określić, kiedy i gdzie dzieją się opisane wydarzenia wskazać narratora i określić rodzaj narracji 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnić, z jakiego powodu zostali zatrzymani bohaterowie i co uratowało im życie scharakteryzować bohaterów występujących we fragmencie zgrupować słownictwo nazywające stany wewnętrzne bohaterów 	<ul style="list-style-type: none"> zaprezentować różne reakcje na stan zagrożenia ukazane we fragmencie książki 	<ul style="list-style-type: none"> przeanalizować sposób budowania atmosfery zagrożenia przedstawić swoje zdanie na temat: „Czy zawsze można przewidzieć zachowanie drugiego człowieka, np. w obliczu nagłego zagrożenia lub niespodziewanego szczęścia?” 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnić, czym był Holokaust zaprezentować losy Władysława Szpilmana omówić inny tekst kultury poruszający problem Holokaustu odszukać w różnych źródłach opowieści osób, które podczas II wojny światowej otarły się o śmierć i przedstawić wybraną historię na forum klasy
61. Lęk przed odrzuceniem	<ul style="list-style-type: none"> na podstawie fragmentów określić, kim jest narrator wskazać w tekście przykłady zachowań ilustrujących niepokój bohaterki 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnić, dlaczego jedno z miejsc w stołówce zostało nazwane Wyspą Przegranych scharakteryzować obie grupy młodzieży przedstawione w tekście 	<ul style="list-style-type: none"> rozważyć, z jakich powodów Anibal odrzucił przyjaźń Mysti ustalić, kto wypowiada słowa <i>Glu-pia. Glu-pia. Glu-pia</i> i czy naprawdę padły one w stołówce 	<ul style="list-style-type: none"> przeanalizować, jak zmieniały się emocje bohaterki od rozmowy z Anibalem do chwili znalezienia miejsca na stołówce podać przyczyny lęku przed odrzuceniem 	<ul style="list-style-type: none"> stworzyć krótki poradnik zatytułowany „Odwaga dla początkujących”, w którym zapisuje pięć wskazówek, które pomogą osobom w wieku gimnazjalnym przezwyciężyć strach i niepokój w codziennych sytuacjach
62. Język mówiony a język pisany	<ul style="list-style-type: none"> wymienić charakterystyczne cechy języka mówionego i pisanego 	<ul style="list-style-type: none"> sklasyfikować wypowiedzi ze względu na przynależność do każdej z odmian języka określić, czy dany fragment tekstu jest wstępem, rozwinięciem czy zakończeniem 	<ul style="list-style-type: none"> przekształcić wypowiedzi typowe dla języka mówionego na język pisany stosować trójdzielną formę w wypowiedziach pisanych 	<ul style="list-style-type: none"> opowiedzieć swoją przygodę lub opisać dzieło sztuki, stosując trójdzielną budowę wypowiedzi napisać maila do koleżanki lub kolegi, w którym wyjaśnia, czym jest strach 	<ul style="list-style-type: none"> zredagować opowiadanie na podstawie komiksu zapisać wywiad udzielony trenerowi zwycięskiej drużyny, nagrany w formie ustnej
63. i 64. Rzeczownik	<ul style="list-style-type: none"> zidentyfikować rzeczownik w grupie wyrazów i określić, co on nazywa 	<ul style="list-style-type: none"> odróżnić rzeczowniki żywotne od nieżywotnych, osobowe od nieosobowych, własne 	<ul style="list-style-type: none"> podzielić rzeczownik na temat fleksyjny i końcówkę określić, które 	<ul style="list-style-type: none"> wskazać oboczności tematu wymienić rzeczowniki występujące wyłącznie w 	<ul style="list-style-type: none"> poprawnie odmienić rzeczowniki o nietypowej fleksji

	<ul style="list-style-type: none"> wymienić rzeczowniki nazywające pozytywne i negatywne stany emocjonalne – używa ich do opisanego swojego nastroju 	<ul style="list-style-type: none"> od pospolitych odmienić rzeczowniki przez przypadki i liczby 	<ul style="list-style-type: none"> rzeczowniki są nieodmienne 	<ul style="list-style-type: none"> liczbie pojedynczej lub tylko w liczbie mnogiej 	
65. Podsumowanie wiadomości	<ul style="list-style-type: none"> odtworzyć najważniejsze fakty, sądy i opinie posługiwać się terminami i pojęciami: <i>barok; marność; niepewność; lęk przed śmiercią; motyw śmierci i przemijania; dominacja formy nad treścią; symbol; koncept; puenta; przerzutnia; neologizm; odmiana rzeczownika; rzeczowniki: własne, pospolite, żywotne, nieżywotne, osobowe, nieosobowe; nietypowa odmiana rzeczownika</i> 	<ul style="list-style-type: none"> wykorzystywać najważniejsze konteksty 	<ul style="list-style-type: none"> wyciągać wnioski określać własne stanowisko 	<ul style="list-style-type: none"> poprawnie interpretować wymagany materiał właściwie argumentować uogólniać, podsumowywać i porównywać 	<ul style="list-style-type: none"> wykorzystywać bogate konteksty formułować i rozwiązywać problemy badawcze
68. Charaktery	<ul style="list-style-type: none"> przedstawić, przed czym Atena ostrzega Arachne rozstrzygnąć, czy podane zdanie jest zgodne z treścią mitu 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnić, na czym polegał występ Arachne wskazać, jaka cecha charakteru uwidoczniła się w zachowaniu dziewczyny 	<ul style="list-style-type: none"> określić, jakie znaczenie ma użyty w ostatnim akapicie tekstu wyraz <i>biedna</i> 	<ul style="list-style-type: none"> podać różnicę między greckim <i>hybris</i> a chrześcijańskim pojęciem grzechu 	<ul style="list-style-type: none"> zabrać głos w dyskusji: „Zachowanie człowieka to reakcja na wydarzenia czy odzwierciedlenie jego charakteru?”
69. Człowiek oświecenia	<ul style="list-style-type: none"> streścić poglądy oświeceniowych myślicieli na temat człowieka 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnić, dlaczego oświecenie jest określane jako epoka rozumu wskazać, co – według Rousseau – może uratować ludzkość przed niekorzystnym wpływem cywilizacji wytłumaczyć zasadę pisowni wielkimi literami 	<ul style="list-style-type: none"> wymienić środki, za pomocą których w XVIII w. starano się podnieść poziom wykształcenia społeczeństwa wytłumaczyć, co to znaczy, że oświeceniowi literaci <i>uczylili, bawili</i> 	<ul style="list-style-type: none"> zabrać głos w dyskusji dotyczącej poglądu Locke’a, że człowiek to niezapisana tablica zgrupować argumenty przeczące tezom Rousseau na temat wychowania dzieci wskazać związki obrazu Davida ze 	<ul style="list-style-type: none"> przygotować prezentację na temat osiągnięć cywilizacyjnych oświecenia uwzględniając ważne wydarzenia historyczne, społeczne i kulturowe omówić wydarzenie przedstawione na obrazie Matejki i wskazać jego

		nazwy Komisja Edukacji Narodowej		światopoglądem oświecenia	powiązanie ze światopoglądem
70. i 71. Bajka prawdę ci powie	<ul style="list-style-type: none"> • streścić fabułę bajki <i>Szczur i kot</i> w maksymalnie dwóch zdaniach • opisać zachowanie szczura • przedstawić, czym różnili się od siebie bohaterowie opisani w bajce <i>Malarze</i> • wskazać na co uskarżali się bohaterowie bajki <i>Syn i ojciec</i> • wskazać, na co uskarżali się bohaterowie bajki <i>Syn i ojciec</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • wytłumaczyć, dlaczego kot zaatakował szczura siedzącego na ołtarzu, a nie – kogoś z jego rodzeństwa • podać, jakie dwa znaczenia ma słowo <i>kadzić</i> i wyjaśnić, które z nich odpowiada sensowi wykorzystanemu w bajce • określić, jakie cechy przypisuje Krasicki starości, a jakie – młodości • wskazać fragment bajki <i>Syn i ojciec</i> będący morałem • wypisać z bajki <i>Malarze</i> parę rymujących się rzeczowników i ułożyć z tymi słowami po jednym zdaniu nadwiązującym do treści utworu • przekształcić pierwsze zdanie utworu <i>Syn i ojciec</i>, tak aby brzmiało bardziej współcześnie 	<ul style="list-style-type: none"> • przybliżyć sposób, w jaki lew okazywał swoją łaskawość innym zwierzętom • przedstawić intencje przyświecające lwu oraz pozostałym bohaterom • wyjaśnić, czego alegorią jest lew • sformułować własnymi słowami morał bajki <i>Lew i zwierzęta</i> • scharakteryzować świat bajek Krasickiego na podstawie utworów <i>Szczur i kot</i>, <i>Lew i zwierzęta</i> • omówić istotę kontrastu zastosowanego w bajkach <i>Malarze</i> oraz <i>Syn i ojciec</i> • odczytać znaczenie ostatniego zdania bajki <i>Malarze</i> i określić, jaką rolę odgrywa ono w utworze • wytłumaczyć sens morału w bajce <i>Syn i ojciec</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • określić, jaką funkcję pełni w utworze <i>Szczur i kot</i> cudzysłowy • zinterpretować morał płynący z pierwszego utworu • ocenić, czy przesłanie utworu <i>Szczur i kot</i> jest skierowane do dorosłych, czy – do dzieci • zaprezentować swoje wnioski i refleksje dotyczące uniwersalności tematyki bajki <i>Lew i zwierzęta</i> w formie krótkiego wypracowania • wyjaśnić, jaką funkcję w kompozycji bajki <i>Syn i ojciec</i> pełnią dwukropki • przedstawić różnicę między bajkami <i>Malarze</i> oraz <i>Syn i ojciec</i> a <i>Szczur i kot</i> oraz <i>Lew i zwierzęta</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • przygotować wystąpienie na temat: „Bajka i jej wartości dydaktyczne” • omówić ilustrację Benetta w kontekście analizowanych utworów • napisać krótką charakterystykę wybranego bohatera bajek Krasickiego
72. Sztuka oświecenia	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać, jaki zaczerpnięty ze świata przyrody symbol występuje kilkakrotnie na obrazie • opisać strój i fryzurę króla 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić znaczenie symbolu przyrodniczego, występującego kilkakrotnie na obrazie 	<ul style="list-style-type: none"> • ocenić, czy obraz daje nam wskazówki, jak ubierali się ludzie pod koniec XVIII w. 	<ul style="list-style-type: none"> • stworzyć opis <i>Portretu Stanisława Augusta Poniatowskiego w stroju koronacyjnym</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • określić cechy charakteru postaci na podstawie jej wizerunku
73. Pisanie charakterystyki	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać elementy składające się na 	<ul style="list-style-type: none"> • zastosować trójdzielną kompozycję przy pisaniu 	<ul style="list-style-type: none"> • posługiwać się słownictwem właściwym 	<ul style="list-style-type: none"> • określić różnicę pomiędzy charakterystyką 	<ul style="list-style-type: none"> • stworzyć charakterystykę wybranej

	charakterystykę	charakterystyki	charakterystyce	statyczną i dynamiczną	postaci literackiej, komiksowej lub filmowej
74. Różne charaktery	<ul style="list-style-type: none"> określić jakie cechy charakteru zostały przypisane zwierzętom podać, jakiego synonimu użyto w pierwszym akapicie przytoczonych fragmentów książki Orwella na określenie ludzi 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnić, dlaczego bohaterami powieści są zwierzęta przywołać fragmenty świadczący o tym, że stosunki panujące na farmie przypominają system totalitarny uzupełnić podane związki frazeologiczne odpowiednimi nazwami zwierząt 	<ul style="list-style-type: none"> wskazać, do jakiej tradycji odwołuje się utwór Orwella 	<ul style="list-style-type: none"> ustosunkować się do stwierdzenia, że można stworzyć idealne społeczeństwo, w którym <i>wszystko będzie szło jak w zegarku</i> 	<ul style="list-style-type: none"> napisać krótką historyjkę fantazy z bohaterami zwierzęcymi, w której przedstawia wymyślone społeczeństwo
75. Człowiek bez charakteru	<ul style="list-style-type: none"> opisać własnymi słowami charakter autora wypowiedzi lirycznej 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnić, dlaczego podmiot mówiący nazywa muchę swoim alter ego określić, jaki stosunek do własnej przeszłości ma podmiot mówiący 	<ul style="list-style-type: none"> zinterpretować słowa: <i>to we mnie dom spalono</i> 	<ul style="list-style-type: none"> podzielić się przemyśleniami na temat tego, czy istnieją osoby bez charakteru 	<ul style="list-style-type: none"> zapisać w tabeli swoje mocne i słabe strony oraz opisać sytuacje, w których można dostrzec każdą z podanych cech zinterpretować obraz René Magritte'a w kontekście omawianego wiersza
76. Człowiek ze stali	<ul style="list-style-type: none"> wskazać, kto przytacza słowa Marka Kamińskiego zacytować zdanie, w którym Jan Mela nie odpowiada na pytanie, ale odnosi się do sytuacji rozmowy, prowadzenia wywiadu 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnić, czym się zajmuje fundacja założona przez bohatera wywiadu wymienić cechy charakteru Jana Meli nazwać część mowy, którą jest określenie użyte przez bohatera, gdy tłumaczy, czym jest ból 	<ul style="list-style-type: none"> wytłumaczyć, dlaczego Jan Mela uważa się za szczęściarza określić, na czym – zdaniem bohatera wywiadu – polega dorosłość, a jakie są pozytywne cechy młodości 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawić własne rozumienie słów: <i>musiałem polubić siebie</i> stworzyć własną definicję wyrazu <i>odpowiedzialność</i> przeprowadzić krótką rozmowę z osobą ze swojego otoczenia (np. kimś z rodziców, dziadków, znajomych), która w trudnej sytuacji wykazała się silnym charakterem i zapisać ją w formie wywiadu 	<ul style="list-style-type: none"> zaprezentować postać Jana Meli na podstawie samodzielnie zgromadzonych informacji napisać charakterystykę Jana Meli, korzystając z wywiadu i innych dostępnych źródeł
77. Idealny człowiek	<ul style="list-style-type: none"> określić, jaki typ narracji 	<ul style="list-style-type: none"> ustalić w przybliżeniu 	<ul style="list-style-type: none"> wskazać wypowiedź, w 	<ul style="list-style-type: none"> wymienić cechy 	<ul style="list-style-type: none"> wypowiedzieć się na

	występuje w tekście <ul style="list-style-type: none"> • zaprezentować zakres obowiązków Agencji Bezpieczeństwa Genetycznego 	czas akcji powieści <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić, na czym polegał eksperyment i dlaczego się nie powiódł • przedstawić główny cel, który postawiło przed sobą społeczeństwo opisane w powieści • stworzyć od podanych rzeczowników przymiotniki nazywające cechy charakteru 	której narrator podąża za tokiem rozumowania Davida <ul style="list-style-type: none"> • wytłumaczyć, kim są Niezgodni i dlaczego zostali tak nazwani 	podanych fragmentów książki pozwalające zaliczyć powieść do fantastyki naukowej <ul style="list-style-type: none"> • podać antonimy do utworzonych przymiotników nazywających podane cechy 	temat tego, jakie czynniki wpływają na nasz charakter: cechy wrodzone, wychowanie, środowisko, kontakt z kulturą (filmy, muzyka, książki) <ul style="list-style-type: none"> • napisać pracę inspirowaną omówioną lekturą • ułożyć definicję słowa <i>genetyka</i> wyłącznie na podstawie informacji z tekstu • podjąć dyskusję na temat czynników kształtujących charakter człowieka
78. Czarny charakter	<ul style="list-style-type: none"> • określić, w jakiej sytuacji odbywa się rozmowa z Mistrzem • opisać Lorda Vadera 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić, dlaczego kolorystyka pierwszych dwóch kadrów jest inna od pozostałych 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić sposób, w jaki w komiksie zapisano dźwięki • wypowiedzieć się na temat sposobu prezentacji Lorda Vadera w podanym fragmencie komiksu 	<ul style="list-style-type: none"> • przeanalizować, w jaki sposób pierwsze dwa kadry wiążą się z pozostałymi • zaprezentować swoją opinię na temat komiksu 	<ul style="list-style-type: none"> • zaprezentować fabułę <i>Gwiezdnych wojen</i> • omówić rodzaj rysunku zastosowanego w podanym komiksie • wymienić znane sobie przykłady „czarnych charakterów” z wybranych tekstów kultury • przeanalizować funkcję „czarnego charakteru” w wybranym tekście kultury
79. W poszukiwaniu informacji	<ul style="list-style-type: none"> • orientować się w rodzajach słowników, z których warto korzystać 	<ul style="list-style-type: none"> • poprawnie zapisać adres bibliograficzny 	<ul style="list-style-type: none"> • odszukać żądane informacje w odpowiednich słownikach • tworzyć przypisy 	<ul style="list-style-type: none"> • selekcjonować źródła ze względu na ich rzetelność 	<ul style="list-style-type: none"> • opracować wybrane zagadnienie na podstawie rzetelnych źródeł
80. i 81. Przymiotnik	<ul style="list-style-type: none"> • podać właściwe przykłady przymiotników jako składnika związków frazeologicznych • poprawnie odmieniać 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać synonimy wybranych przymiotników • określić formę gramatyczną podanych 	<ul style="list-style-type: none"> • tworzyć i stosować krótkie formy przymiotnika 	<ul style="list-style-type: none"> • sprawnie operować przymiotnikami, tworząc opis 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić, jak obecność przymiotników wpływa na charakter wypowiedzi • zredagować opis postaci, stosując bogate

	przymiotniki przez przypadki, liczby i rodzaje	przymiotników • poprawnie stopniuje przymiotniki			słownictwo, w tym przymiotniki w stopniu najwyższym • przeanalizować hasło reklamowe, w którym występują przymiotniki w stopniu wyższym i najwyższym
82. Powtórzenie wiadomości	<ul style="list-style-type: none"> • odtworzyć najważniejsze fakty, sądy i opinie • posługiwać się terminami i pojęciami: <i>oświecenie</i>, „<i>niezapisana tablica</i>”, <i>siła rozumu</i>, <i>dydaktyzm</i>, <i>hasło</i> „<i>uczyć, bawiąc</i>”, <i>alegoria</i>, <i>bajka</i>, <i>alter ego</i>, <i>źródła informacji</i>, <i>przymiotnik</i>, <i>odmiana przymiotnika</i>, <i>stopniowanie przymiotnika</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • wykorzystywać najważniejsze konteksty 	<ul style="list-style-type: none"> • wyciągać wnioski • określać własne stanowisko 	<ul style="list-style-type: none"> • poprawnie interpretować wymagany materiał • właściwie argumentować • uogólniać, podsumowywać i porównywać 	<ul style="list-style-type: none"> • wykorzystywać bogate konteksty • formułować i rozwiązywać problemy badawcze
83. Miłość biblijna	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać, jakie cechy przypisuje miłości osoba mówiąca w hymnie 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać cechy hymnu widoczne w zamieszczonym tekście 	<ul style="list-style-type: none"> • określić, w jaki sposób został skomponowany <i>Hymn o miłości</i> • zinterpretować pierwsze zdanie <i>Hymnu o miłości</i> • przekształcić w zeszycie podany fragment hymnu, tak aby wyrażał tę samą treść, ale nie zawierał przeczeń: <i>Miłość nie zazdrości</i>, / <i>nie szuka poklasku</i>, / <i>nie unosi się pychą</i>; / <i>nie jest bezwstydna</i>, / <i>nie szuka swego</i>, / <i>nie unosi się gniewem</i>, / <i>nie pamięta złego</i>; / <i>nie cieszy się z niesprawiedliwości</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • zdefiniować miłość z przywołaniem tekstów literackich i filmowych • wziąć udział w dyskusji: „Czy zgadzacie się ze zdaniem, że miłość to najważniejsze i najsilniejsze uczucie?” 	<ul style="list-style-type: none"> • zgromadzić informacje na temat św. Pawła z Tarsu, autora Pierwszego Listu do Koryntian, oraz okoliczności, w których pisał listy apostołskie

<p>84. Miłość romantyczna</p>	<ul style="list-style-type: none"> • podać najważniejsze cechy miłości romantycznej 	<ul style="list-style-type: none"> • scharakteryzować bohatera romantycznego • wybrać z podanych określeń te, które najlepiej oddają romantyczne wyobrażenie miłości 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić, co przeciwstawiali romantycy oświeceniowej wierze w rozum • wytłumaczyć, dlaczego poezja romantyczna była nazywana <i>mową uczuć</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • określić, jakiego rodzaju związki łączyły w poezji romantycznej wizję natury z ludzkimi emocjami 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienić najważniejsze tematy i motywy pojawiające się w literaturze i sztuce romantycznej na podstawie przeczytanego tekstu • stworzyć opis romantycznej natury, która została przedstawiona na obrazie Williama Turnera <i>Katastrofa „Minotaura”</i>
<p>85. Miłość, niepewność i zdrada – o miłosnej poezji Adama Mickiewicza</p>	<ul style="list-style-type: none"> • zreferować treść wiersza <i>Niepewność</i> • wskazać adresata lirycznego • określić, gdzie i kiedy wydarzenia przedstawione w <i>Świteziance</i> • opisać próbę, jakiej został poddany młodzieniec <i>Świtezianki</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiedzieć się na temat emocji wyrażanych przez osobę mówiącą w wierszu <i>Niepewność</i> • określić rodzaj wiersza • nazwać część mowy, której przykładem jest tytuł wiersza • wskazać, które elementy opowiadanej historii w balladzie <i>Świtezianka</i> są fantastyczne, a które – realistyczne • wyjaśnić, kim naprawdę była dziewczyna i dlaczego postanowiła sprawdzić siłę uczuć młodego myśliwego • wymienić cechy ballady i wskazać je w analizowanym utworze • dopisać do podanych wyrazów słowa o przeciwnym znaczeniu 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić funkcję wersu kończącego każdą zwrotkę utworu <i>Niepewność</i> • zinterpretować znaczenie metafor obecnych w wierszu • zapisać cztery związki frazeologiczne dotyczące miłości bez używania wyrazów <i>miłość</i> i <i>kochać</i> oraz ułożyć z nimi zdania • zacytować fragment, w którym jest zawarta nauka moralna ballady <i>Świtezianka</i> i wyjaśnić sens przesłania 	<ul style="list-style-type: none"> • wyrazić swoją opinię na temat problemu przedstawionego w utworze <i>Niepewność</i> • przedstawić rolę przyrody w budowaniu nastroju <i>Świtezianki</i> i jej związek z emocjami bohaterów • zaprezentować swoje zdanie dotyczące przyczyn wypalenia się gwałtownego płomienia miłości • omówić związki obu utworów ze światopoglądem epoki • odszukać informacje na temat muzycznego wykonania utworu <i>Niepewność</i> • stworzyć krótkie charakterystyki bohaterów <i>Świtezianki</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • opisać uczucia osoby znajdującej się w sytuacji poznania kogoś, kto wywiera duże wrażenie • wziąć udział w dyskusji rozstrzygającej wahania podmiotu mówiącego wiersza <i>Niepewność</i> • scharakteryzować język, którym posługuje się narrator <i>Świtezianki</i>
<p>88., 89., 90., 91. i 92. <i>Zemsta</i> Aleksandra Fredry</p>	<ul style="list-style-type: none"> • zreferować treść dramatu 	<ul style="list-style-type: none"> • scharakteryzować bohaterów utworu 	<ul style="list-style-type: none"> • na podstawie treści dramatu zaprezentować 	<ul style="list-style-type: none"> • sporządzić w formie pisemnej charakterystykę 	<ul style="list-style-type: none"> • stworzyć w formie pisemnej charakterystykę

	<ul style="list-style-type: none"> • stworzyć plan wydarzeń 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić znaczenia nazwisk bohaterów 	<p>obyczajowość szlachty polskiej</p> <ul style="list-style-type: none"> • wskazać przykłady różnych rodzajów komizmu • zinterpretować tytuł komedii 	<p>jednego z bohaterów</p> <ul style="list-style-type: none"> • zredagować zaproszenie na szkolne przedstawienie <i>Zemsty</i> • przygotować plakat teatralny zapowiadający inscenizację <i>Zemsty</i> 	<p>porównawczą Cześnika i Rejenta</p> <ul style="list-style-type: none"> • omówić wybraną adaptację dramatu • przeanalizować język dramatu • zredagować pisemną odpowiedź na list bohatera, zachowując odpowiednią formę
93. Malarstwo romantyczne	<ul style="list-style-type: none"> • omówić kompozycję dzieła 	<ul style="list-style-type: none"> • określić, jakie barwy dominują na obrazie 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić, dlaczego postacie na obrazie są odwrócone tyłem do widza • wskazać elementy łączące obraz ze światopoglądem epoki 	<ul style="list-style-type: none"> • przeanalizować sposoby budowania nastroju 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać i omówić inne teksty kultury emanujące atmosferą tajemniczości • określić, w jaki sposób natura, miłość, tajemnica istnienia pojawiają się na obrazie Friedricha • zinterpretować słowa Friedricha na temat tego, co powinien malować artysta
94. Opis sytuacji	<ul style="list-style-type: none"> • omówić sytuacje przedstawione na ilustracjach 	<ul style="list-style-type: none"> • zastosować kompozycję trójdzielną, tworząc opis sytuacji 	<ul style="list-style-type: none"> • przekształcić tekst, korygując błędy i zastępując powtarzające się słowa synonimami 	<ul style="list-style-type: none"> • stworzyć opis sytuacji na podstawie podanego planu 	<ul style="list-style-type: none"> • przekształcić opis sytuacji w taki sposób, aby stał się bardziej dynamiczny • zredagować opis wakacyjnych wydarzeń
95. Miłość totalna	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać adresata wiersza • podać pięć przymiotników charakteryzujących miłość ukazaną w wierszu 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiedzieć się na temat podmiotu mówiącego • omówić intencję wypowiedzi 	<ul style="list-style-type: none"> • zinterpretować znaczenie przywoływanych w wierszu codziennych czynności • określić, wokół czego koncentruje się życie osoby mówiącej i jak to wpływa na jej istnienie 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić, co tak naprawdę zagraża istnieniu podmiotu mówiącego w utworze • wziąć udział w dyskusji: „Czy warto całkowicie podporządkować swoje życie drugiej osobie?” 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić, dlaczego autor nadał swojemu wierszowi tytuł w języku angielskim • napisać wypracowanie, w którym pokazuje, do czego prowadzi zatracenie się w miłości
96. Miłość i los	<ul style="list-style-type: none"> • opisać sytuacje, w których bohaterowie mogli się spotkać 	<ul style="list-style-type: none"> • określić, kim jest podmiot mówiący wiersza i jaką pozycję zajmuje 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić, jaką rolę przypisuje przypadkowi podmiot mówiący w 	<ul style="list-style-type: none"> • wybrać frazeologizmy, których znaczenie jest związane z treścią wiersza 	<ul style="list-style-type: none"> • wybrać jedną z sytuacji wspomnianych w wierszu i opisać ją jako moment

		wobec opisywanych zdarzeń	wierszu • przytoczyć dwie sentencje, które występują w ostatniej strofie wiersza i wyjaśnić ich sens	• wskazać fragment mówiący o tym, jak przypadek traktował bohaterów i określa, jaki to środek stylistyczny	zakochania się bohaterów
97. Różne oblicza miłości	<ul style="list-style-type: none"> • określić, w jakim miejscu dzieją się opisane wydarzenia • scharakteryzować stosunek do chorych, który ma początkowo główna bohaterka 	<ul style="list-style-type: none"> • nazwać emocje towarzyszące bohaterce na początku jej pracy przy chorych • wyjaśnić, jak i dlaczego zmieniała się postawa Luella wobec chorych • podać znaczenie wyrazu <i>skoro</i> występującego w pierwszym zdaniu 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać elementy tekstu ujawniające, jaki to typ literatury • przedstawić, co musiała zrozumieć bohaterka, aby zrodziła się w niej miłość do ludzi • wytłumaczyć zasadę pisowni wielką literą wyrazów: <i>Pustynia</i>, <i>Kraina Wieczności</i>, <i>Czarownice</i>, <i>Pustelnik</i> 	• opisać sposób, w jaki Pustelnik tłumaczy pojawienie się Mocy u dziewczyny	<ul style="list-style-type: none"> • zabrać głos w dyskusji: „Czy zetknięcie się z cierpieniem może nas czegoś nauczyć i zmienić nas w lepszych ludzi?” • stworzyć prezentację na temat różnych rodzajów miłości z wykorzystaniem zdjęć, fragmentów literatury, wypowiedzi bohaterów filmowych
98. Prawdziwa miłość	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać fragment, w którym narrator opisuje swoje przeżycia wewnętrzne • zacytować zdanie, w którym Hazel podpowiada Augustusowi cel życia 	<ul style="list-style-type: none"> • nazwać emocje bohaterów • scharakteryzować Hazel na podstawie jej wypowiedzi i przemyśleń • przytoczyć argumentację dziewczyny 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić, co ma na myśli bohaterka, kiedy mówi, że pokochała granat • wytłumaczyć, dlaczego uczucie łączące bohaterów można nazwać prawdziwą miłością 	<ul style="list-style-type: none"> • zinterpretować tytuł powieści • określić, jakim środkiem stylistycznym posłużył się Augustus, opisując swoje zmagania z chorobą • nowotworową i ocenić trafność tego zabiegu 	<ul style="list-style-type: none"> • podjąć dyskusję na temat opłacalności emocjonalnego angażowania się w sytuacji, kiedy istnieje ryzyko utraty kochanej osoby • napisać wypracowanie inspirowane słowami ks. Jana Twardowskiego: <i>Spieszmy się kochać ludzi tak szybko odchodzą</i>
99. Koniec miłości	<ul style="list-style-type: none"> • nazwać żywioły, które występują w tekście • ustalić, do kogo podmiot mówiący kieruje słowo <i>zobaczysz</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • określić, kim jest osoba mówiąca w wierszu i jakie ma doświadczenia • opisać, co dzieje się z człowiekiem, kiedy ustaje miłość • porównać znaczenie przekształconego frazeologizmu ze słowem <i>strach</i> z jego sensem 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić, co oznacza przestroga: <i>Lepiej byś przepadł bez wieści!</i> • wskazać, jaką funkcję pełnią powtórzenia w wierszu Stachury 	• przeanalizować kompozycję utworu i jej funkcję	<ul style="list-style-type: none"> • wziąć udział w dyskusji na temat roli uczuć w życiu człowieka • napisać pracę zatytułowaną: „Kiedy miłość się kończy...”

		pierwotnym			
100. i 101. Liczby w słowach – liczebnik	<ul style="list-style-type: none"> • odnaleźć w tekście liczebniki i je selekcjonować 	<ul style="list-style-type: none"> • nazwać typy liczebników • poprawnie odmieniać liczebniki • poprawnie zapisywać daty 	<ul style="list-style-type: none"> • uzupełnić tekst odpowiednimi formami i typami liczebników • stosować liczebniki zbiorowe we właściwym kontekście 	<ul style="list-style-type: none"> • stworzyć tekst z użyciem liczebników 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić, w jakich przypadkach zapisuje się liczby cyframi, a w jakich używa się liczebników • zredagować tekst, stosując jak najwięcej liczebników
102. Powtórzenie wiadomości	<ul style="list-style-type: none"> • odtworzyć najważniejsze fakty, sądy i opinie • posługiwać się terminami i pojęciami: <i>romantyzm; bohater romantyczny; literatura – „mowa uczuć”;</i> <i>natura; ballada; sentencja; liczebniki: główne, porządkowe, zbiorowe, ułamkowe, nieokreślone; liczebnik wielowyrazowy</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • wykorzystywać najważniejsze konteksty 	<ul style="list-style-type: none"> • wyciągać wnioski • określać własne stanowisko 	<ul style="list-style-type: none"> • poprawnie interpretować wymagany materiał • właściwie argumentować • uogólniać, podsumowywać i porównywać 	<ul style="list-style-type: none"> • wykorzystywać bogate konteksty • formułować i rozwiązywać problemy badawcze
103. Praca	<ul style="list-style-type: none"> • wyodrębnić akapit, w którym jest mowa o przyczynie kalectwa Hefajstosa • wymienić trzy niezwykle przedmioty, które wykonał syn Dzeusa 	<ul style="list-style-type: none"> • określić, jakie wydarzenie świadczy o złośliwości Hefajstosa • przedstawić, jakimi przymiotami odznaczał się bohater mitu • wskazać w tekście określenia, którymi zastąpiono imię bohatera mitu 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić, dlaczego Hefajstos został kowalem – wskazać wydarzenie, które zmieniło życie boga • podać powody, dla których bohater mitu wybrał samotność i poświęcił się całkowicie pracy 	<ul style="list-style-type: none"> • zgromadzić informację na temat Afrodyty i okoliczności, w jakich została żoną Hefajstosa • odszukać w wybranych źródłach i zaprezentować wizerunki Hefajstosa 	<ul style="list-style-type: none"> • podać przykłady zapracowanych bohaterów ukazanych w różnych tekstach kultury i ocenia ich postawę • zabrać głos w dyskusji dotyczącej tego, że o wartości pracy przesądza jej efekt • określić, kogo można nazwać współczesnym Hefajstosem
104. Pochwała użyteczności człowieka w pozytywizmie	<ul style="list-style-type: none"> • wymienić elementy składające się na program polskich pozytywistów 	<ul style="list-style-type: none"> • zaprezentować pogląd pozytywistów na rozwój nauki • omówić postrzeganie pracy w pozytywizmie 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawić konsekwencje porównania społeczeństwa do żywego organizmu 	<ul style="list-style-type: none"> • sformułować pozytywistyczną definicję pracy 	<ul style="list-style-type: none"> • podjąć dyskusję na temat aktualności pozytywistycznych haseł • wskazać budynek będący symfonią epoki
105. i 106. Praca u	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać fragment 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić, dlaczego 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawić, jak 	<ul style="list-style-type: none"> • ustosunkować się do 	<ul style="list-style-type: none"> • porównać obraz szkoły

podstaw	mówiący o satysfakcji bohaterki z wykonywanej pracy <ul style="list-style-type: none"> określić, w którym zaborze dzieje się akcja noweli 	nauczycielka stanęła przed sądem <ul style="list-style-type: none"> podać powody, którymi kierowała się Joanna Lipska, kiedy podjęła się uczenia dzieci omówić cechy charakteru Joanny Lipskiej, które narrator wysuwa na pierwszy plan 	oddziaływała na bohaterkę zasądzona kara <ul style="list-style-type: none"> wskazać elementy charakterystyczne dla ideologii pozytywizmu, które znalazły się w przytoczonych fragmentach utworu Orzeszkowej 	twierdzenia, że wykształcenie może pomóc w osiągnięciu powodzenia w życiu	przedstawionej na obrazie Thomasa Webstera z jej współczesnym wyglądem <ul style="list-style-type: none"> stworzyć w formie pisemnej twórczą charakterystykę Joanny Lipskiej
107. Skazany na pracę	<ul style="list-style-type: none"> wskazać fragmenty mówiące o tym, że narrator przedstawia wydarzenia z przeszłości określić, kto jest właścicielem opisanego w tekście domu handlowego 	<ul style="list-style-type: none"> wymienić argumenty, które podaje pan Murdstone, informując Dawida, że ten musi pójść do pracy przedstawić, co zmieniło się w życiu głównego bohatera, gdy poszedł do pracy i czego został pozbawiony 	<ul style="list-style-type: none"> przytoczyć fragment, który wyraźnie świadczy o tym, że omawiany utwór to powieści realistyczna 	<ul style="list-style-type: none"> nazwać uczucia, o których jest mowa w ostatnim akapicie 	<ul style="list-style-type: none"> zaprezentować swoje stanowisko na temat wypowiedzi bohatera, że <i>szkoły nie przyniosą [...] żadnej korzyści</i> scharakteryzować styl fragmentu stworzyć realistyczny opis jednego dnia spędzonego w szkole
108. Malarstwo realistyczne	<ul style="list-style-type: none"> opisać kompozycję obrazu 	<ul style="list-style-type: none"> omówić sposób oddania perspektywy na obrazie i uchwycenia głębi 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnić istotę realizmu w malarstwie na przykładzie obrazu 	<ul style="list-style-type: none"> przeanalizować kolorystykę obrazu i określić jej funkcję 	<ul style="list-style-type: none"> wskazać elementy wiążące obraz Gieryskiego ze światopoglądem epoki ocenić, czy obraz Gieryskiego można uznać za fotografię czasów, w których powstał napisać pracę: „Zderzenie cywilizacji i natury na obrazie <i>Piaskarze</i> Aleksandra Gieryskiego”
109. Opowiadanie. Mowa zależna i niezależna.	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnić pojęcia: <i>mowa zależna</i>, <i>mowa niezależna</i> 	<ul style="list-style-type: none"> użyć odpowiednich znaków interpunkcyjnych przy zapisywaniu dialogu 	<ul style="list-style-type: none"> zapisać dialog, używając mowy zależnej 	<ul style="list-style-type: none"> przekształcić mowę zależną na niezależną i odwrotnie 	<ul style="list-style-type: none"> napisać opowiadanie, stosując w nim mowę zależną i niezależną
110. Praca jako pasja	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnić, co sprawiło, że Zbigniew Religa został chirurgiem 	<ul style="list-style-type: none"> wymienić cechy, którymi odznaczał się Religa jako lekarz 	<ul style="list-style-type: none"> wytłumaczyć, dlaczego lekarz przed pierwszą samodzielnie 	<ul style="list-style-type: none"> opisać, na czym polega wspomniane przez doktora Religę piękno 	<ul style="list-style-type: none"> podać propozycję innego zawodu, który kojarzy się z magią, o której mówił

	<ul style="list-style-type: none"> określić, z czym kojarzyła się bohaterowi praca chirurga, a jaka się później okazała wskazać przymiotnik w zdaniu: <i>To, co najpiękniejsze, zaczyna się dziać później, gdy puści się krew</i> i określić, w jakim stopniu występuje ta część mowy 		<p>wykonywaną operacją odczuwał strach</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnić, co romantycznego widzi w pracy chirurga bohater wywiadu 	<p>przemiany, którą przechodzi przeszczepione pacjentowi serce</p>	<p>profesor Religa, i argumentuje swój wybór</p> <ul style="list-style-type: none"> przeprowadzić wywiad z osobą ze swojego otoczenia na temat jej pracy
111. Praca to nie wszystko	<ul style="list-style-type: none"> przedstawić wady, jakie ma zawód lekarza z punktu widzenia rodziny określić czas i miejsce opisanych wydarzeń 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnić, czego oczekuje od rodziców bohater zamieszczonego tekstu wskazać, z czyjej perspektywy zostały zaprezentowane wydarzenia w tekście i określić typ narracji 	<ul style="list-style-type: none"> porównać postawę babci i dziadka wobec Józinka wytłumaczyć, jakie konsekwencje ma dla życia rodzinnego praca rodziców 	<ul style="list-style-type: none"> ocenić postępowanie rodziców wobec dziecka sformułować tytuł adekwatny do treści fragmentu samodzielnie zgromadzić informacje na temat cyklu <i>Jeźycjada</i> 	<ul style="list-style-type: none"> ocenić aktualność poruszonego w tekście problemu wcielić się w rolę przyjaciela (przyjaciółki) opisanej rodziny i udziela rad rodzicom Józinka
112. Być stwórcą	<ul style="list-style-type: none"> określić, z czym skojarzyli się Alwinowi kuźnia i kowal wskazać moment, kiedy młodzieniec nabiera pewności, że nauka u kowala nie spełni jego oczekiwań przyczozyć pytanie, które nurtowało Alvina 	<ul style="list-style-type: none"> określić, kim tak naprawdę chciał zostać Alvin wyjaśnić, w jaki sposób Alvin dowiedział się tego, co chciał mu przekazać Drozd wynotować z tekstu porównania opisujące ciało kowala pracującego w kuźni 	<ul style="list-style-type: none"> zacytować fragment, który nie jest realistyczny i ma cechy fantastyki wytłumaczyć, dlaczego Alvin pomyślał, że przysłano go na naukę u diabła zaprezentować wnioski na temat pracy u kowala, do których dochodzi bohater 	<ul style="list-style-type: none"> interpretować odpowiedź, którą bohater dostał od Drozda zaproponować sformułowanie, którym można by zastąpić określenie: <i>pytanie, które jarzyło się w jego umyśle</i> 	<ul style="list-style-type: none"> podjąć dyskusję na temat prawdziwego celu poszukiwań bohatera i sposobów jego osiągnięcia wskazać i omówić inny tekst kultury, w którym bohater od najmłodszych lat intensywnie dąży do osiągnięcia celu
113. Czym jest praca?	<ul style="list-style-type: none"> przedstawić pogląd na temat pracy głoszony przez teologów wyróżnić dwa rodzaje pracy przeciwstawione sobie przez autora 	<ul style="list-style-type: none"> wskazać, co – zdaniem filozofa – jest niezbędnym elementem pracy wyjaśnić, skąd wzięło się przekonanie, że praca to kara za grzech przekształcić pytanie w zdanie twierdzące 	<ul style="list-style-type: none"> wytłumaczyć, dlaczego człowiek nie jest stworzony do absolutnego lenistwa określić, jaką częścią mowy jest wyraz <i>nicnierobienie</i> i ułożyć zdanie z tym słowem 	<ul style="list-style-type: none"> objaśnić, w jakim sensie praca utwierdza ludzi w ich człowieczeństwie sformułować główną myśl tekstu Leszka Kołakowskiego wskazać odkrycia i wynalazki, które 	<ul style="list-style-type: none"> podjąć dyskusję na temat sensu i potrzeby pracy sporządzić notatkę, w której przedstawia najważniejsze tezy Kołakowskiego zaprezentować swoją opinię na temat tez

			dotyczące tekstu Kołakowskiego	oszczędzają ludziom wysiłku	przedstawionych w tekście
114. Korzystanie ze słowników	<ul style="list-style-type: none"> wymienić najbardziej przydatne słowniki 	<ul style="list-style-type: none"> wskazać słowniki, w których należy szukać określonych informacji 	<ul style="list-style-type: none"> odczytać informacje zawarte w artykule hasłowym 	<ul style="list-style-type: none"> swobodnie wyszukiwać w słownikach potrzebnych wiadomości 	<ul style="list-style-type: none"> zinterpretować informacje zawarte w słownikach
115. i 116. Zaimek – zastępca części mowy	<ul style="list-style-type: none"> selekcjonować zaimki 	<ul style="list-style-type: none"> określić, jaką część mowy zastępuje dany zaimek uzupełniać zdania właściwymi zaimkami 	<ul style="list-style-type: none"> stosować zaimki, aby uniknąć powtórzeń w zdaniach wskazać zaimki w tekście, nazywać je i określić ich formę 	<ul style="list-style-type: none"> wykorzystywać krótkie lub długie formy zaimków stosownie do kontekstu przestrzegać zasad pisowni zaimków w wypowiedziach o charakterze grzecznościowym 	<ul style="list-style-type: none"> zredagować ciekawy tekst z użyciem wszystkich poznanych rodzajów zaimków
117. Powtórzenie wiadomości	<ul style="list-style-type: none"> odtworzyć najważniejsze fakty, sądy i opinie posługiwać się terminami i pojęciami: <i>pozytywizm; praca jako kryterium oceny człowieka; kult nauki; rozwój techniki; społeczeństwo jako żywy organizm; realizm, słowniki ogólne; słowniki szczegółowe; zaimki: rzeczowne, przymiotne, liczebne, przysłówne</i> 	<ul style="list-style-type: none"> wykorzystywać najważniejsze konteksty 	<ul style="list-style-type: none"> wyciągać wnioski określać własne stanowisko 	<ul style="list-style-type: none"> poprawnie interpretować wymagany materiał właściwie argumentować uogólniać, podsumowywać i porównywać 	<ul style="list-style-type: none"> wykorzystywać bogate konteksty formułować i rozwiązywać problemy badawcze
118. Natura i pierwotny stan szczęścia	<ul style="list-style-type: none"> podać nazwę rzeki, która okrążyła biblijny raj wskazać, co niezwykle znajdowało się w ogrodzie stworzonym przez Boga 	<ul style="list-style-type: none"> określić, jakie zadanie wyznaczył Bóg człowiekowi objaśnić, na jakiej podstawie można wnioskować, że pierwszy człowiek był nieśmiertelny 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnić, co oznacza <i>drzewo poznania dobra i zła</i> opisać w kilku zdaniach, jak wyglądał Eden i kto go zamieszkiwał 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawić rolę natury w życiu pierwszego człowieka odnaleźć w wybranym źródle informację na temat tego, czym jest <i>styl biblijny</i> 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawić swoje pomysły na to, jak wyglądałoby życie człowieka, gdyby nie został on wygnany z raju na podstawie fragmentu Biblii stworzyć opis rajskiego ogrodu, posługując się stylem współczesnym wypowiedzieć się na temat stylu użytego we

					fragmentcie
119. Młodopolski zwrot ku naturze	<ul style="list-style-type: none"> opisać krajobraz, który odzwierciedlałby uczucie gniewu 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnić, co interesującego dostrzegali młodopolscy twórcy w ludności mieszkającej w górach odnaleźć fragment, który tłumaczy, na czym polega symbolizm 	<ul style="list-style-type: none"> wytłumaczyć, za co pokolenie Młodej Polski krytykowało pozytywistów wskazać do jakiej tradycji odwoływali się artyści drugiej połowy XIX w. 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawić swoje rozumienie nazwy <i>Młoda Polska</i> podać znaczenie wyrazu <i>intuicja</i> na podstawie właściwego słownika i ułożyć zdania obrazujące sensy tego słowa 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawić, jaki stosunek do odzyskania niepodległości mieli pozytywiści, romantycy i artyści Młodej Polski zredagować notatkę na temat XIX-wiecznego zainteresowania artystów Zakopanem i Tatrami przygotować, korzystając z różnych źródeł, notatkę na temat malarstwa impresjonistów
120. Cuda natury	<ul style="list-style-type: none"> opisać własnymi słowami sytuację przedstawioną w <i>Upojeniu</i> 	<ul style="list-style-type: none"> określić, do jakiego typu liryki należy utwór Staffa: pośredniej czy bezpośredniej nazwać uczucia i emocje, które przeżywa osoba mówiąca 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnić, co się dzieje z duszą podmiotu mówiącego podać skojarzenia, jakie budzi rozbudowane wyliczenie z trzeciej zwrotki wskazać, jaką funkcję pełnią zaimki w pierwszej strofie wiersza 	<ul style="list-style-type: none"> zinterpretować kończącą wiersz metaforę: <i>szczęśliwy jak płama słoneczna na trawie</i> w kontekście całego utworu 	<ul style="list-style-type: none"> podać najważniejsze cechy młodopolskiej liryki opisać sytuację doznania chwili szczęścia
121. Śmierć częścią natury	<ul style="list-style-type: none"> opisać sytuację liryczną przedstawioną w wierszu zacytować fragment, w którym ujawnia się osoba mówiąca 	<ul style="list-style-type: none"> nazwać typ liryki, do którego należy utwór Tetmajera wyjaśnić, z czym losem skojarzyła się podmiotowi mówiącemu <i>walka bolesna</i> limby utworzyć przysłowki od przymiotników <i>dziki, ciemny, smutny, okrutny, słaby</i> i wykorzystać je w zdaniach nawiązujących do treści wiersza wskazać w wierszu zaimek występujący w 	<ul style="list-style-type: none"> odnaleźć epitety określające elementy natury i omówić ich wpływ na nastrój strofy określić charakter dwóch pierwszych oraz dwóch ostatnich strof zinterpretować pytania zawarte w ostatniej zwrotce w kontekście sytuacji narodu polskiego pod koniec XIX w. 	<ul style="list-style-type: none"> wypisać elementy krajobrazu wymienione w tekście i przeanalizować ich wpływ na kształtowanie nastroju odczytać symbolikę limby wziąć udział w dyskusji inspirowanej cytatem z wiersza: <i>Czyż warto jest walczyć, nie wierząc w zwycięstwo?</i> opisać swoje wrażenia i refleksje wywołane przez określony widok 	<ul style="list-style-type: none"> wskazać i omówić inne teksty kultury, w których ważną rolę odgrywa krajobraz górski

		dwóch formach gramatycznych i określić, jaki wyraz on zastępuje			
122. Sztuka młodopolska	<ul style="list-style-type: none"> wskazać które elementy obrazu nawiązują do biblijnej opowieści o raj 	<ul style="list-style-type: none"> nazwać uczucia do żony i syna, które wyraził malarz w swoim dziele 	<ul style="list-style-type: none"> przeanalizować kompozycję dzieła opisać relacje łączące ukazanych na obrazie ludzi z otaczającą ich przyrodą 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnić, jaką kolorystyką posłużył się Mehoffer i które z tych barw mają znaczenie symboliczne przedstawić swoją interpretację tytułu dzieła 	<ul style="list-style-type: none"> omówić wybrany tekst kultury, w którym ważną rolę pełni ogród stworzyć w formie pisemnej opis obrazu
123. Opowiadanie z elementami opisu przeżyć wewnętrznych	<ul style="list-style-type: none"> wymienić cechy opowiadania z elementami opisu przeżyć wewnętrznych 	<ul style="list-style-type: none"> określić, co powinno znaleźć się w poszczególnych częściach pracy uporządkować plan wydarzeń 	<ul style="list-style-type: none"> ułożyć plan wydarzeń do zadanego tematu opowiadania sformułować tytuł do podanego opowiadania 	<ul style="list-style-type: none"> ułożyć wstęp i zakończenie do podanego dialogu 	<ul style="list-style-type: none"> stworzyć opowiadanie z dialogiem i opisem przeżyć wewnętrznych
124. Zachwyty nad naturą	<ul style="list-style-type: none"> wskazać fragmenty w wierszu, które potwierdzają zawartą w tytule informację o porze roku zidentyfikować adresata utworu zaprezentować argumenty potwierdzające wyższość ogrodu na Korfu nad ogrodami Anglii 	<ul style="list-style-type: none"> wskazać, do jakiego przełomowego wydarzenia opisanego w Biblii nawiązuje przedostatni wers utworu nazwać postawę wobec natury, do której przyjęcia zachęca podmiot mówiący wyszukać w tekście określenie świata zwierząt określić stosunek narratora do przyrody podać zasadę pisowni łącznej lub rozdzielnej wyrazów <i>srebrnozielony</i>, <i>lśniaco czarny</i> przekształcić pierwszą strofę wiersza 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnić, dlaczego drzewa nazwane są <i>córkami</i> Boga, a złamane gałązki <i>przyjaciółkami</i> podmiotu mówiącego uzasadnić przypuszczenie, w jakiej części Europy dzieje się akcja utworu wyjaśnić, jaką rolę odgrywa pierwszy akapit zamieszczonego tekstu wytłumaczyć, o czym świadczy zestawienie opisów różnych owadów z opisem żuka wymienić środki językowe, za pomocą których narrator oddaje urok opisywanego przez siebie miejsca 	<ul style="list-style-type: none"> określić, jaką symboliczną funkcję w opisie ogrodu pełni światło przeanalizować budowę porównań wskazanych w tekście stworzyć mapę myśli na temat: „Czym dla Ciebie jest natura?” 	<ul style="list-style-type: none"> zgromadzić informacje na temat znanych na świecie ogrodów, ich wyglądu oraz funkcji przygotować prezentację na temat: „Ogród moich marzeń” stworzyć opis przyrody na podstawie własnych doświadczeń
125. Groza natury	<ul style="list-style-type: none"> odeczytać fragmenty tekstu, z których 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnić, dlaczego uczestnicy wyprawy nie 	<ul style="list-style-type: none"> zaprezentować różne opisane w tekście reakcje 	<ul style="list-style-type: none"> ocenić zachowanie narratora i ludzi 	<ul style="list-style-type: none"> podjąć dyskusję na temat sensu organizowania

	<p>dowiadujemy się, gdzie rozgrywały się opisane wydarzenia</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawić, co przewodnik grupy zaproponował uczestnikom wyprawy, aby mogli przetrwać burzę • wymienić osoby znajdujące się w drugim obozie 	<p>schodzili zwyczajową drogą</p> <ul style="list-style-type: none"> • wskazać, kto mówi o przyczynie zablądzenia grupy • podać przykłady elementów przyrody, które zostały wskazane w tekście jako zagrażające życiu 	<p>na ekstremalne warunki</p> <ul style="list-style-type: none"> • wynotować z tekstu przykłady słownictwa specjalistycznego 	<p>znajdujących się w obozie po usłyszeniu propozycji Hutchisona</p> <ul style="list-style-type: none"> • objaśnić, na czym polega groza natury ukazana w książce <i>Wszystko za Everest</i> 	<p>niebezpiecznych wypraw</p> <ul style="list-style-type: none"> • wskazać inne teksty kultury opisujące grozę natury
<p>126. Człowiek przeciwko naturze</p>	<ul style="list-style-type: none"> • określić, w którym państwie doszło do opisanej przez Kapuścińskiego katastrofy ekologicznej • podać nazwy rzek, których zmiana biegu doprowadziła do katastrofy 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić, co chciano osiągnąć, nawadniając pola • wymienić negatywne skutki nawadniania pustyni • przedstawić, z czym nie liczone się podczas realizacji projektu uprawy bawełny 	<ul style="list-style-type: none"> • podzielić tekst na części i nadać im tytuły • opisać życie w osadzie 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić rolę, jaką w podanym fragmencie odgrywa opis życia mieszkańców starej rybackiej osady • odnaleźć w tekście porównanie dotyczące śmiechu i przedstawić związane z tym środkiem skojarzenia 	<ul style="list-style-type: none"> • zgromadzić informacje na temat współczesnych katastrof ekologicznych i skali spowodowanych przez nie zniszczeń • podjąć dyskusję na temat skutków zbytnej ingerencji człowieka w naturę • wyrazić swoją opinię na temat ekologii i ruchów ekologicznych • wskazać inne teksty kultury opisujące niszczenie natury przez człowieka
<p>127. O grzeczności w języku</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wymienić formy grzecznościowe, funkcjonujące w języku polskim 	<ul style="list-style-type: none"> • posłużyć się odpowiednimi formami grzecznościowymi w zależności od sytuacji 	<ul style="list-style-type: none"> • przekształcić wypowiedzi, dostosowując je do adresata 	<ul style="list-style-type: none"> • zredagować oficjalne podziękowanie 	<ul style="list-style-type: none"> • porównać formy grzecznościowe obowiązujące w Anglii i Polsce
<p>128. Co określa przysłówek?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać przysłówki w tekście 	<ul style="list-style-type: none"> • określić stopnie przysłówek 	<ul style="list-style-type: none"> • poprawnie stopniować przysłówki 	<ul style="list-style-type: none"> • uzupełnić związki frazeologiczne odpowiednimi przysłówkami 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić funkcję przysłówek w zdaniu • stworzyć tekst z użyciem przysłówek
<p>129. Czym przyimek różni się od spójnika?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • omówić różnice pomiędzy przyimkiem a spójnikiem 	<ul style="list-style-type: none"> • uzupełnić zdania odpowiednimi przyimkami i spójnikami 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać wyrażenia przyimkowe i nazwać części mowy, które łączą się z przyimkiem 	<ul style="list-style-type: none"> • utworzyć zdania złożone za pomocą odpowiednich spójników tak, aby miały określony sens 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić funkcję przyimków w zdaniu • stworzyć tekst z użyciem przyimków

130. Powtórzenie wiadomości	<ul style="list-style-type: none"> • odtworzyć najważniejsze fakty, sądy i opinie • posługiwać się terminami i pojęciami: <i>Młoda Polska, rozczarowanie osiągnięciami cywilizacji, smutek i zwątpienie, nastrojowe opisy przyrody, malarstwo symbolistów i impresjonistów, liryka pośrednia, liryka bezpośrednia, formy grzecznościowe, przysłówek, stopniowanie przysłówków, przyimek, spójnik</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • wykorzystywać najważniejsze konteksty 	<ul style="list-style-type: none"> • wyciągać wnioski • określać własne stanowisko 	<ul style="list-style-type: none"> • poprawnie interpretować wymagany materiał • właściwie argumentować • uogólniać, podsumowywać i porównywać 	<ul style="list-style-type: none"> • wykorzystywać bogate konteksty • formułować i rozwiązywać problemy badawcze
131. Prometeusz – ojciec ludzkości	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić, co się stało z ojcem Dzeusa • podać, do jakiego rodu należał Prometeusz • wskazać, kto był dziadkiem Hefajstosa 	<ul style="list-style-type: none"> • opisać dar, który otrzymali ludzie od dobrego tytana • odnaleźć fragmenty tłumaczące przyczyny kataklizmu, do jakiego doszło na ziemi • określić części mowy we wskazanym zdaniu 	<ul style="list-style-type: none"> • objaśnić, za co władca Olimpu ukarał Prometeusza • wytłumaczyć, dlaczego Prometeusz musiał prosić Atenę, żeby ożywiła ludzi • podać kilka określeń pasujących do Prometeusza 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić wydarzenia z przeszłości, które wpłynęły na wzajemną relację władcy Olimpu i Prometeusza • zapisać schemat opowieści o Prometeuszu, który będzie zawierał główne wydarzenia oraz postacie 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić obraz Gustave’a Moreau • napisać na podstawie mitu historię stworzenia człowieka i porównać ją z opowieścią biblijną na ten temat
132. Nadzieje i rozczarowania współczesności	<ul style="list-style-type: none"> • przytoczyć z tekstu fragment informujący, jak zmieniały się społeczeństwa 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać, który gatunek literacki został wymieniony w tekście • określić, z jakich części mowy składa się nazwa konfliktu zbrojnego wymienionego w tekście 	<ul style="list-style-type: none"> • odszukać w tekście zdanie mówiące o tym, co jest główną cechą współczesnej kultury 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawić charakter kultury masowej 	<ul style="list-style-type: none"> • napisać wypracowanie „Dokąd zmierza człowiek” • stworzyć własne dzieło sztuki
133. Być optymistą	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawić przeżycia osoby mówiącej w wierszu 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić, co może być przyczyną uczuć przeżywanych przez podmiot mówiący 	<ul style="list-style-type: none"> • zinterpretować znaczenie metafory <i>słońce, co dało mi duszę błękitną</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • wytłumaczyć, dlaczego zdaniem podmiotu mówiącego <i>poeta zamiast człowiekiem, powinien</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić wpływ odzyskania przez Polskę niepodległości na tematykę i formę poezji

		<ul style="list-style-type: none"> • objaśnić znaczenie frazeologizmu <i>mieć zielono w głowie</i> • wskazać wyraz wieloznaczny • ocenić, czy utwór Wierzyńskiego można zaliczyć do trudnych, czy łatwych do zrozumienia tekstów 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać sformułowania, które wiążą się z radością życia i odczytać ich sens 	<p><i>być wiosną</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • sporządzić opis przyrody, który będzie oddawał emocje i nastrój • wskazać elementy języka potocznego, użyte w wierszu • wyjaśnić, jak można okazywać zadowolenie z życia i optymizm 	<ul style="list-style-type: none"> • odnaleźć w wierszu przykłady potwierdzające postulat członków grupy poetyckiej Skamander, że język poezji powinien czerpać z polszczyzny potocznej • wypowiedzieć się na temat skamandrytów i futurystów • przedstawić emocje wyrażone w wierszu za pomocą wybranej techniki plastycznej (plakat, komiks) lub dramy (pantomima)
134. Kult nowoczesności	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać, do kogo zwraca się futurysta w przytoczonym manifestie 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić, jak autor tłumaczy, czym jest <i>elektryczny instynkt</i> • podać źródła, z których współcześni artyści powinni czerpać inspirację i od kogo się uczyć 	<ul style="list-style-type: none"> • ocenić, czy autor manifestu wypowiada się wyłącznie we własnym imieniu 	<ul style="list-style-type: none"> • przeanalizować formę zapisu wiersza (celowość pogrubienia wyrazów, powtórzenia, długość zdań, interpunkcja) • sformułować wniosek na temat tego, co łączy formę utworu, styl oraz treść 	<ul style="list-style-type: none"> • napisać wypracowanie „Czy postulowana w utworze miłość do maszyn może się obrócić przeciwko ludziom?”, korzystając z różnych źródeł • omówić obraz Umberto Boccioniego • przygotować prezentację multimedialną dotyczącą zalet i wad postępu technicznego
135., 136., 137., 138. i 139. Mały Książę Antoine’a de Saint-Exupéry’ego	<ul style="list-style-type: none"> • zreferować treść utworu • wskazać, kto jest adresatem utworu • opisać sytuację, w której narrator poznał Małego Księcia 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić, dlaczego wyrywanie młodych pędów baobabów było na planecie Małego Księcia niezwykle ważne • podać powód podróży tytułowego bohatera • wymienić mieszkańców sześciu planet, które Mały Książę odwiedził po 	<ul style="list-style-type: none"> • streścić naukę, jaką udziela bohaterowi lis • określić, które wydarzenie zmotywowało Małego Księcia do powrotu na jego planetę • zdefiniować przynależność gatunkową utworu • zaprezentować, czego 	<ul style="list-style-type: none"> • przeanalizować scenę rozmowy z Królem i określić, na czym polega absurdalność postępowania władcy • przedstawić, co uświadomił sobie Mały Książę, wędrując przez pustynię, zanim spotkał lisa, Zwrotniczego i 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiedzieć się na temat funkcjonalności ilustracji • wskazać w utworze zdanie, które mogłoby być sentencją i rozwija zawartą w nim myśl w wypracowaniu liczącym około 200 słów • zabrać głos w dyskusji:

		opuszczeniu róży	dowiadujemy się o dorosłych z rozmów Małego Księcia z Bankierem, Starszym Panem (Geografem) i Latarnikiem <ul style="list-style-type: none"> • sformułować argumenty, którymi można zachęcić do lektury <i>Małego Księcia</i> kogoś z najbliższego otoczenia 	Kupca <ul style="list-style-type: none"> • wytłumaczyć słowa Małego Księcia o tym, że to, czego ludzie szukają, może być ukryte w jednej róży lub w odrobinie wody • zinterpretować symbolikę róży • napisać list do tytułowego bohatera, w którym wyjaśnia mu, że dorośli nie zawsze są tak nieporadni, jak on ich postrzega 	„Czym różni się hierarchia wartości Małego Księcia od tej, która dominuje we współczesnym społeczeństwie?” <ul style="list-style-type: none"> • omówić wątki autobiograficzne obecne w utworze
140. Współczesne dzieło sztuki	• opisać kolorystykę zastosowaną przez malarkę	• wskazać określenia, które najlepiej pasują do opisu wyglądu bohaterki	• wyjaśnić, dlaczego to właśnie samochód stał się dla artystów lat 20. i 30. XX w. obiektem szczególnego zainteresowania oraz symbolem nowoczesności	• określić, jakie przesłanie płynie z autoportretu Łempickiej <ul style="list-style-type: none"> • wypowiedzieć swoją opinię na temat obrazu 	• podjąć dyskusję na temat dzisiejszego symbolu nowoczesności <ul style="list-style-type: none"> • podać propozycje sytuacji, w jakiej mogłaby zostać sportretowana bohaterka, gdyby żyła współcześnie
141. Czym jest nadzieja?	• określić, w czym imieniu wypowiada się osoba mówiąca	• wskazać, do jakiej sytuacji zostało porównane wszystko, co znajduje się na ziemi <ul style="list-style-type: none"> • scharakteryzować człowieka pełnego nadziei • podać cel zastosowania formy trybu przypuszczającego w utworze 	• podać swoje rozumienie słów <i>nadzieja bywa</i> <ul style="list-style-type: none"> • wymienić obrazy metaforyczne, za pomocą których został opisany człowiek pozbawiony nadziei • współtworzyć mapę myśli, której centralnym pojęciem jest słowo <i>nadzieja</i> 	• ustosunkować się do poglądu wyrażonego w wierszu <ul style="list-style-type: none"> • zinterpretować metaforę ogrodu, do którego nie można wejść, ale na który należy <i>lepiej i mądrzej</i> patrzeć • sformułować przesłanie wiersza 	• podjąć dyskusję na temat roli nadziei w życiu człowieka <ul style="list-style-type: none"> • omówić inny tekst kultury, którego ważnym motywem jest nadzieja
142. Potęga nadziei	• wymienić po dwa osiągnięcia naukowe i osobiste Hawkinga, o których jest mowa w tekście	• odnaleźć w tekście synonim słowa <i>eksperymentalnie</i> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić, jakie korzyści dla pracy naukowej mogą 	• opisać ogólny ton wypowiedzi Stephena Hawkinga <ul style="list-style-type: none"> • wytłumaczyć, jak bohater tekstu traktuje 	• podać cel zabiegu, którym posłużył się autor, pisząc o swoim życiu	• napisać wypracowanie na temat wybranego bohatera literackiego lub filmowego, którego nie opuściła nadzieja mimo

	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać akapit, w którym autor mówi o blaskach i cieniach sławy 	<p>– zdaniem autora – wynikać z niepełnosprawności</p> <ul style="list-style-type: none"> • wskazać, o jakich swoich nadziejach mówi Hawking w ostatnim akapicie 	<p>swoją niepełnosprawność</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawić, czego może dowodzić historia życia Hawkinga • wybrać związki frazeologiczne, które można odnieść do historii życia Stephena Hawkinga 		<p>piętrzących się przed nim trudności</p> <ul style="list-style-type: none"> • odszukać informacje na temat ludzi, którzy osiągnęli sukces pomimo różnego rodzaju ograniczeń
143. Nadzieja w obliczu śmiertelnego zagrożenia	<ul style="list-style-type: none"> • zreferować treść fragmentu • wymienić domowników, z którymi mieszka Elżbieta 	<ul style="list-style-type: none"> • ustalić, kiedy dzieją się przedstawione wydarzenia • omówić zmiany, jakie zaszły w miejscowości, w której mieszka Elżbieta • wskazać, przed kim bohaterka stara się ukrywać swoje emocje • wskazać w utworze frazeologizm oznaczający uświadomienie komuś prawdziwej sytuacji, pozbawienie go złudzeń uargumentować udzieloną odpowiedź właściwymi cytatami 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawić niebezpieczeństwo, jakie grozi bohaterce i jej rodzinie • scharakteryzować postawę Kuby wobec Elżbiety i podać jego motywację • określić sposób, w jaki pierwszy akapit wprowadza nas w treść opowiadania 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić, dlaczego bliskich Elżbiety drażni jej zachowanie • zinterpretować określenie: <i>w taki czas</i> • wytłumaczyć, z czym nie chce się pogodzić Elżbieta i dlaczego • wyjaśnić kwestię różnic między rozumieniem nadziei 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić funkcję przemilczeń we fragmencie • podjąć dyskusję, czy w niektórych przypadkach lepiej pogodzić się z losem, czy mimo wszystko żywić nadzieję
144. Dwuznaczna nauka	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawić, jakiego rodzaju produkty reklamuje Szybki • ustalić kiedy toczy się akcja słuchowiska: współcześnie, w nieodległej przyszłości czy za wiele dziesiątków lat • zrelacjonować sądy Tarantogi na temat wynalazków 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiedzieć się na temat bohaterów słuchowiska • podać znaczenie określenia <i>kura znosząca złote jajka</i> • wyjaśnić, do czego służą <i>kontr środki</i> i czym jest <i>Anter</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać cel, który przyświeca Szybkiemu • scharakteryzować stosunek Szybkiego do terroryzmu • wynotować wyrazy i sformułowania, które podkreślają realizm przedstawionej sytuacji 	<ul style="list-style-type: none"> • określić funkcję fragmentów komicznych w słuchowisku • przeanalizować język bohaterów i wskazuje w nim cechy charakterystyczne • zinterpretować nazwisko znaczące 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawić, które z wynalazków przyczyniły się do poprawy jakości ludzkiego życia, a były zagrożeniem dla człowieka • napisać dokończenie dialogu • przygotować realizację sceniczną fragmentu
145. Partykuła i wykrzyknik	<ul style="list-style-type: none"> • wymienić rodzaje partykuł • odnaleźć partykuły w 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać sytuacje, w których używamy wykrzykników 	<ul style="list-style-type: none"> • uzupełnić tekst odpowiednimi partykułami i 	<ul style="list-style-type: none"> • modyfikować znaczenie tekstu właściwymi partykułami 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić funkcję wykrzykników w tekście • stworzyć wypowiedzi,

	tekście		wykrzyknikami • określić, które wykrzykniki służą wyrażaniu odpowiednich emocji		używając odpowiednich wykrzykników
146. <i>Nie</i> z różnymi wyrazami	<ul style="list-style-type: none"> wymienić części mowy pisane łącznie z partykułą <i>nie</i> wskazać, które części mowy pisze się rozdzielnie z partykułą <i>nie</i> 	<ul style="list-style-type: none"> zastosować poznane zasady w praktyce 	<ul style="list-style-type: none"> stworzyć tekst, stosując różne części mowy z partykułą <i>nie</i> 	<ul style="list-style-type: none"> napisać poradnik o tym, jakich zachowań należy unikać w górach, stosując czasowniki oraz partykułę <i>nie</i> 	<ul style="list-style-type: none"> napisać poradnik na dowolny temat, stosując czasowniki w trybie rozkazującym lub nietypowe czasowniki oraz partykułę <i>nie</i>
147. Powtórzenie wiadomości	<ul style="list-style-type: none"> odtworzyć najważniejsze fakty, sądy i opinie posługiwać się terminami i pojęciami: <i>współczesność, postęp technologiczny, rewolucja informatyczna, różnorodność kultury, eksperymenty artystyczne, kultura masowa, słuchowisko, partykuła, wykrzyknik, pisownia łączna i rozdzielna z partykułą „nie”</i> 	<ul style="list-style-type: none"> wykorzystywać najważniejsze konteksty 	<ul style="list-style-type: none"> wyciągać wnioski określać własne stanowisko 	<ul style="list-style-type: none"> poprawnie interpretować wymagany materiał właściwie argumentować uogólniać, podsumowywać i porównywać 	<ul style="list-style-type: none"> wykorzystywać bogate konteksty formułować i rozwiązywać problemy badawcze